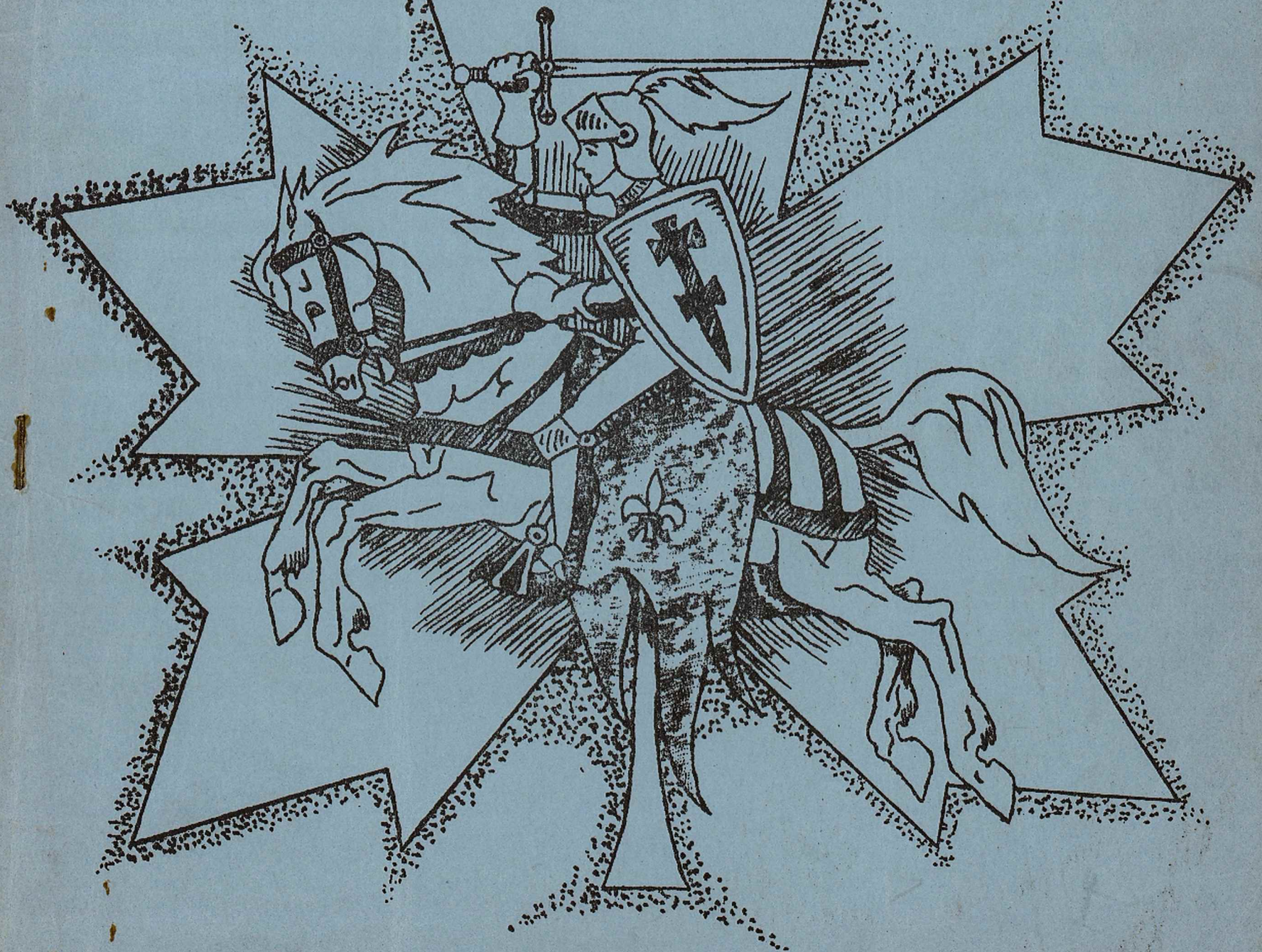

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Tautos Himnas

Lietuva, Tėvyne, mūsų,
Tu didvyrių žeme,
Iš praeilės tavo sūnūs
Te stiprybę semia.

Tegul tavo vaikai eina
Vien takais dorybės,
Tegul dirba tavo naudai
Ir žmonių gėrybei!

Tegul saulė Lietuvos
Tamsumus prašalina.
Ir šviesa ir tiesa
Mūs žingsnius telydi!

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse,
Vardan tos Lietuvos
Vienybė težydi.

V. Kudirka

N E P R I K L A U S O M A L I E T U V A

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo žurnalas.

Nr. 65-66, Montreal, Spalio, Lapkričio mėn., 1947 metų.

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale.

Prenumerata Metams:	Yearly Subscription Rates:
Kanadoje\$1.00	Canada\$1.00
Užsieny1.50	Other Countries1.50

Redakcijos Antrašas

6642 Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

"Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa".

KANADOS LIETUVAITE

- Jonas Nevardauskas -

Gal tu girdėjai, laimės kupina mergytė,
Dainoj motulės ilgesį jaunystės, -
Gal nesupratai, - buvai mažytė,
Kaip liūdna iš savų namų išklysti . . .

Čia gimus, gal niekad neliūdėsi,
Ir būsi tu graži, kaip ryto saulė.
Bet vieną kart, vis kažko ilgėsis,
Sakysi:- mažas širdžiai šis pasaulis.

Tau atvažiuos piršliai, veš turto skrynias.
Kaip pasakoj dainuos prie kiemo vartų.
Man likęs skausmas, lyg Nemunas ištvinęs
Primins tas mėlynas akis daug kartų . . .

Primins Tėvynę miško vienuoje,
Nes tavo žvilgsnis meilei skirtas.
Svajonės jausmu širdį pavilioję,
Užmirš dienas skausme patirtas.

Mes čia sustojom valandėlę maža,
Gal niekad man tavęs neteks matyti.
Į juodą naktį vėl mus veža,
Sudiev, sudiev, brangi mergytė! . . .

Ontario, 1947-8-24.

- - - - -

NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI^{DD}

* * * * *

Op op Nemunėli.
Kas ten? Ar tu mane šauki?
Ar tik tylų vandenėli
Pliuskendams sau plauki? . .

Kas tai?! - Matau skrendanti raitelį - Lietuvos Vytį!
Matai ir užrasą - "Nepriklausoma Lietuva!"
Kas tai?! Nejaugi tai sapnas, svajonė?
Ne! Matau aiškiai juodu ant mėlyno!
- Tai senajai Tėvų saliai pasiaukoją
Kanados Lietuviai buriasi aplink savo vėliavą.
O Baltasis Lietuvos Vytis ryžtingai veiziasi į priekį...
- Už išlaisvinimą Lietuvos ...
- Už ištikimybę Kanadai ...

Nelengva tai yra kova - aišku!
Neretai ir dvasios galiūnai suabejoja kritiškuose momentuose.
O tamsiosios jėgos tik ir tyko iš užkampio užgniauzti
kiekvieną tiesos ir gerio pradą.

Bet mes susijungsime su geriausomis Kanados patrijotes
lietuvų pastangomis ir garbingai nesime sios didingos
idėjos vėliavą vis aukstyn į tikslą -
"NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ".

Ten, ten toli kenčianti kryžus Lietuvą!
Ten mūsų likę seni tėvučiai, mamytes, sesutės - broliai... šalį.
Jie kreipia krauju pasrūvusias akis į mus - Vakarų laisvą šalį.
Mes laisvi gimę - Laisvame krašte!

Tad -

Pirmyn į kovą už Tėvynę,
Už brangią žemę Lietuvos . . .

Kur švytruoja Tėvų kardas
Neisleistas dar iš delno
. . . partizanų rankose!

Laimink, Dieve, geriausias
 užjūrio brolių pastangas
 Tikėjimas ir viltis - mūsų ginklas.

Lai auga ir stiprėja
 "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"!

Natás Baltrukonis
 Longlac, Ont.,
 Camp 21.

. . . UŽ TĖVIŠKĖS RYTOJŲ

J. Ranonis.

Gražus pirmasis birželio vakaras. Jau paskutinieji saulės spinduliai, atsisveikindami su žeme, nyko. Pro atdarą langą dvelkė svelnus vejelis, lygiai toks pat, kaip-kad aname birzelyje.

- Penki metai... - prabilo Kazys.

- Penki metai miėlas drauge kaip mūsų kojos mindžiojo lietuviškus laukus, kaip bolševikai tremė ir tremia, kankino ir zudė mūsų brolius, motinas ir kūdikius. Ar prisimeni dar, kaip mūsų vyrai, kupini tėvynės meilės, ryžtingai gynė jos laisvę. Ir dabar... Dabar man akyse stovi jų kovos, už būti ar nebūti; tėvyneį ir už jos ribų. Ir kodėl dabar, Petrai, negalime mes būti kartu su tais vyrais ir padėti jiems nešti sunkią našą... Jų įėgos senka! -

Paskutiniame laiške, kurį gavo Vytas iš Lietuvos miškų gelmės, sruvena kruvinieji žodžiai: - Paramos! Paramos!... Jus netekote tėvynės, netekote laisvės ir savųjų!... Mes netekome laisvės ir savųjų! Likote dar Jus, paskutinieji mūsų tautos gyvybės žiedai. Jūsų dvasia nepalūzo istremime, bet dar labiau užsigrudino istverme. Jūsų Jaunystės įėgos ir pasisventimai bus laidas mūsų atsistatanciai tėvynei. Paramos! Paramos! Paramos! -

Petras užsikniaubia ant stalo. Jam riėda tėvynės meilės ašaros; tos pacios, kurios riėdėjo 1941 metų birzelyje; kada jis netekęs motinos ir tėvo stojo mūsų eilese.

- Kazy, - tarė Petras: - Lietuvių tauta šiuo metu teturi vieną auksciausiajį tikslą - atstatyti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Šio auksciausiojo tikslo siekimo ir vykdymo turi būti sutelktos visos sveikos ir pajėgios lietuvių tautos įėgos. Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbas dabar yra dar sunkesnis, kaip per pirmąjį bolševikmetį ar vokiskosios okupacijos metu.

O, Lietuva! Lietuva laukia... laukia supančiota vergijos pančiais ir žiūri; kaip jos sūnus klaidžioja, blaškosi, užmiršta didįjį saukimą, kurį anuomet "Varpo" paskelbė Dr. V. Kudirka: - Kelkite, kelkite, kelkite!...

Tuo tarpu įeina Vytas. Mūsų akyse spindi džiaugsmo ašaros.

-Brangus likimo draugai, - dusliu balsu prabilsta Vytas, - tėvynė saukia! Ar girdite jos balsą?! Mūsų kelias sunkus, erskėčiais nuklotas. -

.....

Kambaryje išiviešpatauja tylą. Kazys, norėdamas išblaškyti mintis, pasiima akordeoną ir užgriežia dar iš gimnazijos dienų žinamus "gimnazistės" akordus.

Dabar prieš akis stovi praėjusios, gražios ir linksmos gimnazijos dienos, dar ausyse skamba astuonis metus skambėjęs skambutis, dar prieš akis vaidenas, anais ilgais žiemos vakarais, tie įprasti ir tada nusibodę veidai. Gal būt vel ten linksmas, vel skamba dainos seštadienio popiečiais, vel amžina kova su tariamaisiais draugais?!

Išeinių gyventi, kai tėvynėj siaučia dēmonas ir gražiasias mūsų sodybas, siubuojancius mariomis javų laukus, terioja raudonieji.

Ir toks mūsų likimas... Ir klajojame, kaip ir visi lietuviai, lyg Šv. Jono vabalėliai gražiais ir šiltais vasaros vakarais. Kas galėjo pasakyti, kad mūsų gyvenimas bus toks žiaurus, kad jis mus taip skriaus, taip išblaskys?.. O, ta demoniška karo audra, kuri palietė ir mus, kuri neaplenkė ir mūsų žydincių sodybų, mūsų gražiosios Nemuno salies.

.....

Gražus birželio rytas. Pirmytinieji saulės spinduliai bučiavo mūsų vyrų veidus, linkėdami jiems istvermes ir laimės žygyje už laisvę, laisvę mūsų tėviskės laukų ir miškų; kur gimem, augom, jaunystės dienas praleidom, kur gesutės lankoj sieną grėbia, kur mociute prie ratelio laukia grįžtancio sunelio...

Jie išėjo į nežinią. Išėjo tėvynės meilės vedami. Jų veiduose spindėjo rimtis ir pasiryžimas. Tik vienas Kazys buvo linksmesnis ir dažnai kartojo mūsų tautos poeto žodžius:

Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos,

Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūnuos,

Tu viena mano saulė rytojaus dienos,

Mano Protėvių Žeme !

Vokietija.

- - - - -

KO LIETUVOS KUMUNISTŲ VADO MOTINA VARGSTA TREMTYJE.

Marija Sniečkienė, dabartinio Lietuvos Komunistų Partijos pirmojo generalinio sekretoriaus, o tuo pačiu Stalino ir politbiuro patikėtinio Lietuvoj; tikroji motina. Nuo 1944 metų vasaros senutė Sniečkienė gyvena tremtinės gyvenimu Vokietijoje ir šiuo metu yra Hanau lietuvių DP stovykloje.

Josios tremtis geriausia parodo, koks iš tikrųjų komunizmas ir koks jo sukurtasis rojus, iš kurio nebėga tik tie, kurie neturi jokių galimybių pabėgti. Tuo metu, kai Maskvos radijas be perstojo plepa apie "demokratiskiausią iš demokratiskiausių Stalino Konstituciją", kai visame pasaulyje sovietų vyriausybes atstovai ir jos agentai giriasi kovoja "uz tikrąjį žmogaus išlaisvinimą" ir "uz žmonijos gerovę", kai viso pasaulio komunistai švilpauja per desimt metų išpopuliarintą Dunojevskio dainuską

Ja takoj drugoj strany neznaju,
Gdie tak volno dyset celoviek,

visas milžiniškas kraštas paverstas vienu didžiuliu kalėjimu, beveik du simtai milijonų savų ir apie 100 milijonų užimtų krastų gyventojų saujelės Kremliaus avantiuristų ir jų pakalikų paversti beteisiais elgetomis ir uteliais, apie dvidešimt milijonų žmonių naikinami įvairiose koncentracijos stovyklose, o simtai tukstancių pasirinkę skurdą ir mažai viltingą tremtinio gyvenimą ir šiandien gyvena tik vienu troškimu, kiek galima toliau pasprukti į vakarus nuo Sovietų Sąjungos. Tarp šių žmonių yra ne tik tukstanciai inteligentų, ne tik simtai tukstancių darbininkų ir savo žemę palikusių smulkių ūkininkų, kuriems, sprendžiant iš jų socialinės kilmės, būtų tik ir džiaugtis "proletariato diktatūra", tačiau netgi žymių dabartinių komunizmo vadų ir jų pirmųjų apastalų artimiausieji gimines, jų broliai ir sesers. Nacių ir fasistų diktatūros Europos žmonėms paliko siurpių prisiminimų, tačiau reiškinių, jog motina bėgtu nuo savo visagalincio sunaus, jausdamasi nesaugi jo seimininkaujamame kraste, nebuvo nei nacių Vokietijoje, nei fasistų Italijoje.

Vienintelis senutės Sniečkienės troškimas nors prieš mirtį dar kartą pamatyti savo krastą ir būti palaidotai tarp savųjų. Nežiūrint to, jokia sovietinė propaganda ir joki UNRRA terorai nepaveikė senutę Sniečkienę apsispresti už repatriaciją į sunaus valdomą Lietuvą. Niekad ji nebuvo nei politike, nei veikeja. Visą gyvenimą ji buvo ūkininkė/ne ūvarininke, bet ūkininke, ir visi jos keliai baigdavosi toliausia baznyčioje. Jos nusistatymas tačiau negrįžti pagrįstas karcium patyrimu. Ir 1940-1941 m. okupacijos metu Antanas Snieckus, jos sunus, buvo pirmasis LKP generalinis sekretorius, o tuo pačiu ir pats įtakingiausias ir reikšmingiausias visoj anuometinėj Lietuvoj žmogus. Ir tačiau... šito neuzteko, jog nors Marijos Sniečkienės senutė būtų palikta ramybej. Pavojus būti isdeportuotiems į Sibirą grėse visiems seimos nariams ir artimiesiems, ir nors 1941 m. birželio 14-17 d.d. į gyvulinis spygliuotomis vielomis apkaustytus vagonus Vilkaviskio gelezinkelio stotyje buvo sugrūsti tik jos dukte ir tuo pačiu Antano

Sniečkaus sesuo su artimaisiais, tik senutės Sniečkienės brolis, Antano Sniečkaus tikrasis dėdė, ūkininkas, ir keliolika tiek tolimesnių giminių, tačiau visi Snieckai jautėsi nesaugūs, iki pat sovietų-vokiečių karo nedrįso gyventi savo namuose, o antrą kartą ordoms slenkant į vakarus, nerizikavo laukti naujų deportacijų Sibiran.

Toje pačioje Hanau DP stovykloje gyvena jos sūnus su žmona ir vaikais ir jos dukte su zentu. Dar vienas Antano Sniečkaus brolis gyvena kaimyninėje DP stovykloje. Niekas iš tų žmonių nebuvo nei "smetonininkais", nei "načiais", nei "fasistais", visi jie yra demokratinio nusistatymo žmonės, kuriems dėl jų demokratiniai liberalinių pažiūrų šiandien nėra vietos savame kraste.

Antano Sniečkaus motina, sesuo ir broliai nėra vieninteliai dabartinių Lietuvos komunistų vadų arba jų aukstinamų žmonių artimieji, susispietę Vokietijos DP stovyklose. Vienoje amerikiečių zonos stovykloje gyvena dabartinio Lietuvos komunistų gebelsiuko Jono Simkaus tikrasis brolis, kitoje DP stovykloje brolių turi ir pirmasis bolševikinis Lietuvos svietimo liaudies komisaras Antanas Venclova, o dar kitoj stovykloj gyvena visa dabar bolševikų favorizuojamo Lietuvos operos solisto Kipro Petrausko seima, susidedanti iš žmonos, vaikų ir artimųjų. Kapsuko tikrasis brolis su seima ir "Vilnies" redaktoriaus tikroji sesuo su seima. Vis dėlto DP stovyklose surasti komunistų partijos generalinio sekretoriaus motiną nėra tas pats, ką surasti kurio nors komisariuko brolių ar seserį, ir tai suprasdami užsieniečiai žurnalistai, dažnomis progomis besilankę Hanau DP stovykloje, nepraleidžia progos pasikalbėti su senute Marija Sniečkienne arba nors ją nusifotografuoti.

NAUJOS KNYGOS

- P. Alšėnas -

KOMUNIZMAS - ANTIKRISTO RELIGIJA

Tokiu pavadinimu Amerikoje pasirodė K. Čibiro parašyta knyga, kurios vienas ekzemplierius praturtino ir mano kuklutei tremties bibliotekelę.

Tai gana gražus leidinelis, 64 puslapių dydžio, atspausintas gerame popieriuje, virselis pietas dail. J. Subaciaus, kuriame vaizduojamas milžinisko kalibro piautuvė turintis aplenkęs lietuviško stiliaus rūpintojų.

Knygą išleido kun. P.M. Juras "Darbininko" spaustuvė - 366 West Broadway, So. Boston, Mass. Knygos turinys aprašytas Richard J. Cushing, D.D. Bostono Arkivyskupo, 1947 m. gegužės mėn. 8 d.

Knygos italpoje atspausdinta gana išsami paskaita, kuri paremta stipria argumentacija nagrinėjamo dalyko ir ji 1947 m. vasario mėn. 23d. įvykusiame Katalikų Akcijos seimelyje Lawrence, Mass., buvo nutarta atspausdinti ir kuo plačiausiai paskleisti.

Šioje paskaitoje žinomas žurnalistas K. Čibiras labai nuodugniai išnagrinėja siuos klausimus: Ar komunizmas nepriešingas krikščioniškai religijai? Ar katalikas gali būti kartu ir komunistas? Ar komunizmas suderinamas su demokratija? Kur pasaulis eina bendradarbiaudamas su bolševikais ir juos remdamas? Kokį yra tikras bolševikų veidas Lietuvoje ir kitose komunistų valdomose salyse? Kaip Šv. Jono Apreiškimas vaizduoja Antikristą ir jo laikus? Tai vis dėlto labai įdomus šiuo met klausimai, kuriuos kiekvienas katalikas turėtų tinkamai pasvarstyti.

Knyga padalinta į poskyrius, kuriuose mokslinėje sferoje nušviečiamas nagrinėjamas dalykas, remiant jį komunizmo žymiausių sulų pasisakymais, kurie, žinoma, šių dienų komunizmui nebe prie veido.

Skyrelyje "Ką sako bolševikų vadai apie religiją" šitaip rašoma: "Komunizmo tėvas Karl Marx. Svarbiausi jo idėjų aiškintojai: Engels, Bebe Kautski, Lenin, Trocki ir kiti. Marksas religiją pavadino tautų nuodais. Tarp kita ko jis yra pasakęs: "Demokratinis žmogaus supratimas yra falsyvas, nes krikščioniškas. Demokratija moko, jog kiekvienas žmogus turi nelygstamą vertę. Krikščionybės tvirtinimas, kad žmogus turi nemirgą sielą, yra iliuzija bei svajone".

Lenino žodžiais tariant, bedievybė yra pagrindinė marksizmo dalis iš to seka atitinkamas ir žmogaus supratimas. Komunizmas žmogų laiko tik išsivysčiusiu gyvuliu, tvariniu be sielos, daugiau nieko. Įsitikinimas, kad žmogus yra besielis gyvulys - yra svarbiausias marksizmo pranasu ir mokytojų atramos punktas. - Tame skyrelyje šis bolševikų teigimas ir įrodomas remiant jį plačiais komunizmo doktrinos šaltiniais.

Kitame knygos skyriuje plačiai ir išsamiai nurodomi būdai kaip komunizmas kovoja prieš krikščionybę, įtraukiant į tai karčius prisiminimus iš jų veiklos okupuotoje Lietuvoje.

Tolesniuose puslapiuose idėti ir dešimt bedievio įsakymų, kurie, kaip labai būdingi ir įdomus, norisi ir čia pasituoti:

1. Atsimink, nėra Dievo, kuris tave apsaugotų nuo priešo kulų.
2. Ir taikoje, ir kare tu turi būti pilnas bedievis ir atsimink, kad savo mirtimi gali išlaisvinti 100,000 žmonių.
3. Kiekviena bažnyčia, kiekviena sinagoga, kiekviena šventovė gali būti tavo priešo lizdas.
4. Būk neatlaidus su bedievių priešais.
5. Žiūrėk, kad tavo draugas, net ir mirties pavojuje, negautų dvasiško pagalbos.
6. Kiekvienas pasikesinimas apiplėšti bažnyčią, sinagogą ar kurią kitą šventovę, turi būti apsaugotas, jei reikalinga, net ginklų pagalba, nes jos, kaip monumentai, turi būti išsaugomos ateities.
7. Pasilik bedievis karo metu ir laimėk savo priešus, pritraukdamas juos į bedievių sąjūdį.
8. Taikai įvykus, visą pasaulis turi būti bedieviškas.
9. Sovietų Sąjunga ir toliau pasiliks tarptautinio bedievių sąjūdžio globeja.
10. Ateizmas bus nugalėtojas. Šie 10 įsakymų turėję būti paskleisti raudonojoje armijoje.

Toliau knygoje nagrinėjamas klausimas kodėl bolševikai su tokiu inirtimu naikina lietuvių tautą ir prieinama išvados, kad svarbiausioji to priežastis – yra gilus to krašto gyventojų religingumas.

Dar 1919 m. bolševikų komisaras Joffe yra prisipažinęs: "Lietuvių negalėjome įveikti todėl, kad jie per daug išsikibę į kryžius"....

Toliau knygoje nurodomos kontrepriemonės kaip turi pasaulis gelbėtis nuo tos greitai plintančios komunizmo ligos, nurodant religinę misiją ir mūsų laikų pasaulieciams. Knyga savo patiektą medžiagą yra vertingas leidinys ir perskaitytina visiems, kam tik bus prieinamas kelias ją išsigyti.

IŠ LIETUVIŲ TREMTINIŲ GYVENIMO VOKIETIJOS BRITŲ ZONOJE.

Rašo: J. Jakaitis

Šiuo metu Vokietijos Britų Zonoje gyvena įvairiose stovyklose virš 20,000 lietuvių tremtinių. Be to, dar dalis gyvena nesinaudodami IRO globa. Netrukus, šis klausimas bus išspręstas ir tikimasi kad tie tremtiniai, kurie anksčiau dėl vienokių ar kitokių priežasčių UNRR'os buvo neglobojami dabar prie IRO atgaus globos teises. Per paskutinius kelius mėnesius daug lietuvių apleido nusibodusias stovyklas ir išvyko į įvairius krastus. Iki s.m. liepos mėn. 1 d. į D. Britaniją yra išvykę 2,850 lietuvių. Su moterimis, kurios pereitais metais buvo išvykusios ligoninių darbams bus apie 3,100 asmenų. Dabar vykimas į D. Britaniją kiek sumazės, nes britai atsisako kartu apgyvendinti šeimas ir ima tik asmenius, kurie sutinka gyventi atskirai nuo seimų. Tokiu būdu ne visi mielai skiriasi nuo seimų, tai atsiras maziau norinčių į D. Britaniją išvykti. Nuvykusių į D. Britaniją nuotailės nevienodos. Yra nusivylusių, bet yra ir savo bukle patenkintų. Čia nieko nuostabaus, nes faktinai į D. Britaniją darbams vyko ne įvairūs specialistai, bet asmenys baigę ir aukštuosius mokslus. Todėl po ilgo savo srities darbo pereiti į mešlo vežimą nėra toks jau malonus reiškinys. Kiek geriau jaučiasi moterys, kurios vyko ligoninių darbams. Beveik visi vyrai D. Britanijoje gavo darbo maziausiai apmokamame sektoriuje – žemės ūkyje. Gyvenama bedrabuciuose. Ši mėnesį tikimasi, kad bus pradėtos vežti išvykusiųjų šeimos.

Jau Kanada irgi sukruto paimti pas save tremtinių. Netrukus numatoma platesnio masto emigracija. Iki siol apie 200 lietuvių viengungių išvyko į Kanadą miškų darbams. Taip pat jau verbuojamos moterys namų rušos darbams. Ir pagal šią schemą išvyks keliasdesimt lietuvių moterų. Tremtiniai daug mieliau vyksta į Kanadą, nei į Angliją. Todėl laukiamas platesnis tremtinių išsileidimas į Kanadą. Ypač visus tremtinius dziugina reiškinys, kad į Kanadą žadama imti tremtinius ir su seimomis.

I Braziliją irgi yra išvykusių apie 100 tremtinių. Kurie turėjo Brazilijoje giminių išsikūrę pakenciamai, bet neturintiems giminių sekasi ne pergeriausiai.

Vokietijoje pasilikusių virš 20,000 tremtinių padėtis kasdieną blogsta. Skurdas ir vargas ir kasdieniniai nedatekliai smukdo tremtinių nuotaiką. Visokie istekliai, kuriuos tremtiniai turėjo issibaigia ir pas daugiau turėjusius. Maisto nedateklius ir nuolatinis pusbadziavimas silpnina tremtinių sveikatą. Ją naikina ir stovyklinis susikimsimas ir nepakankamos stovyklose higieninės sąlygos. Todėl nenuostabu, kad tremtinių tarpe eme plisti džiova. Į sanatorijas kandidatų kaskart daugeja. Todėl baugiai atrodo tremtinių ateitis, jei politikoje neatsiras sviesesnių pragiedrulių.

Labai sunki ir akademinės jaunuomenės padėtis. Daugumas gyvena be šeimų, o dėl stokos laiko studentai negali koku nors būdu pagerinti savo materialinę padėtį. O dirbti turi daug ir nepavidėtinose sąlygose.

Tenka dar pažymėti, kad ne visi tremtiniai galės apleisti nusiobodusias stovyklas Vokietijoje. Yra nemazai nedarbingų ir be maitin-tojų. Todėl, kai išvyks darbingieji į kitus krastus, atsiras nauja problema, tai likusiųjų sėpmas. Jau dabar tuo reikalu susirūpinta ir norima kaip galima daugiau surinkti lėšų tiems, kurie negales savo jėgomis pragyvenimui užsidirbti.

Atsiradus galimybėms išvykti iš Vokietijos gražiai klestėjęs kultūrinis gyvenimas kai kuriose stovyklose pradeda apmirti. Išvykus patiems veikliausiems kultūrininkams, nėra kam stovyklose veikti. Jau kai kur nukentejo ir svietimas, nes yra išvykusių ir mokytojų. Nežiūrint to stovyklose stengiamasi mokslo darbą tęsti ir toliau.

Dar nemalonus svečias tremtiniams-tai besiartinanti žiema. Praėjusi žiema, kuri buvo nepaprastai šalta ir nepaprastai priyargino tremtinius. Ne vienam pakirto ir sveikatą. Todėl su baime žiurima ir į ateinančią žiemą, nes nežinia kokia ji bus. Tas patalpas, kuriose tremtiniai gyvena yra labai sunku prikurenti, nes daugiausia jos statytos iš lentų. Taip pat didelis trukumas yra ir su rūbais. Daug kam trūksta šiltesnių rūbų. Kurie juos ir turėjo, tai šiandien jau sunesiojo. Todėl kas kart tremtiniai pradeda atrodyti apdriskę ir nuskurę. Nuolatinis nedavalgymas susilpnino sveikatą, todėl tremtiniai sunkiau pakelia šalčius. Suglaustai paminint, tenka pasakyti, kad tremtinių tarpe dėl visų šių paminėtų nedateklių, dėl neaiškos ateities, dėl susikimsimų gyvenamose patalpose kas kart atsiranda didesnė apatija ir abejones dėl geresnio ateities gyvenimo.

Nežiūrint to, tremtiniai labai ramiai kenčia savo vargus, šaltai svarsto emigracinius klausimus ir kiek galimybes leidžia dirba savo profesinį ar kitokį darbą.

Būtų labai gerai, kad užjūrio lietuviai, kurie turi savo giminių ar pažįstamų tremtinių tarpe retkarčiais paremtu juos materialiskai ir moraliskai. Tokiu būdu tremtiniai nesijausty taip apleisti ir su užjūrio lietuvių pagalba nebūtų priversti pusbadžiai gyventi. Pavyzdžiui, už svarą amerikoniškos kavos tremtinys pas vokiečius ūkininkus gali gauti apie svarą sviesto. Ypatingai tremtiniais trūksta riebalų ir cukraus. Todėl, jei kas siųstu maisto siuntinius turėtų pirmoje eilėje išsiųsti kavos, riebalų, cukraus. Mielai laukiami ir kiti maisto produktai, bet pirmieji yra Vokietijoje brangiausi. Lengviausias - tai CARE siuntinių išsiuntimas. Reikia tik užsakyti ir pati organizacija randa būdą gavėjui pristatyti. Žinoma CARE siuntinių gavimas yra garantuotas. Taip pat gaunami laiskai iš užjūrio tremtiniais atnesa daug džiaugsmo. Savieji tremtiniai negali vargstančiųjų pilnumoje suselpti, todėl, jei ateitų į pagalbą, užjūryje esantieji gimines ir pažįstami visi pajustų tikrą pagalbą ranką.

ŠŪKLIU MADONAI

- Andrius Vilkaviškietis -

Aš palikau Tave, Madona,
Ten kryžkelėj stovėt,
Gimtosios žemės skurdžią duoną
Ir žmones jos gailėt.

Kai šeimenos karklynais tankiais
Tą naktį aš bridau,
Tavo meilingos širdies dūžiais
Save vis raminau.

Ir kai tremtyj mirtis žiauri,

Siautėdama aukas šienavo,

Velionė motina ties Tavimi

Už mane prašė ir maldavo.

Aš palikau Tave, Madona?

Ten kryžkelėj budėt,

Betgi tikiuos Tave ir Lietuvą

Išlaisvintas regėt.

L a u s a n n e , 1947 m. IX.18 d.

- 1) Šūklių dvaro (Žaliosios vals., Vilkaviškio aps.) galulaukės kryžkelėj Dievo Motinos statula.
- 2) Seimena-Sesupės intakas.

DAUG LIETUVIŲ NORĖTŲ Į KANADĄ ATVYKTI.

(Mūsų bendradarbio laiškas iš Vokietijos)

PIRMIEJI TRANSPORTAI JAU IŠĖJO.

Lietuviai tremtiniai Vokietijoje, kol negali grįžti į savo tėvynę, visas savo sąjones pina apie emigraciją į užjūrius. Tūkstančiai jau persikėlė į Angliją, kiti tūkstančiai juos paseks, bet pats stipriausias magnetas, kuris musiskius traukia, tai Amerikos žemynas: Šiaurės Amerika arba Kanada. Yra gana rimtų nuomonių, kad lietuviams Kanada galbūt net geriau tiktu negu Jungt. Am. Valstybės. Užtat tie, kurie tam tikrų Kanados Komisijų čia buvo parinkti darbams ir emigracijai, su dideliu pasitenkinimu sėdo į laivą kelienei į Kanadą. Pirmieji transportai ten jau nuėjo, kai kas net jau iš ten parase. Musiskiams Kanada patinka, nors jie pradžioj buvo užkontraktuoti sunkiems misko darbams.

PASIGENDAME IŠ KANADOS DAUGIAU ŽINIŲ.

Jei iš Šiaurės Amerikos plauke į mus visokių stiprūs ryšiai, jei iš ten gauname vis gausiau ir laikraščių ir laisvų, jei pastaruoju laiku iš ten į Europą atvyko net specialus Amerikos lietuvių delegatai, uztarėjai (ponia Devenienė ir p. Baltramaitis, kurie abu atstovauja visą eilę Amerikos lietuvių organizacijų) tai iš Kanados, be

vieno antro trumpo laiškelio nesusilaukiame jokių išsamesnių žinių. O jos mums būtų labai pageidaujamos. Juk tiksliau lietuvių yra pasiruosę į ten vykti! Kaip ten gyvenama, kokie uždariai, koks pragyvenimas, kaip su butais, kaip su amatais, kurie iš jų pelningi ir prieinami, kaip su mokyklomis ir t.t. Gal būtų gera, kad išsamesnių informacijų apie Kanadą, Kanados lietuvių ir išsikurimo galimybes mūsų tremtiniams būtų patiekta nors ir per centrinės organizacijas, kurios jau iš savo puses informuos tautiečius.

ISLAISVINTI TREMTINIUS IŠ SUGRIUVUSIOS VOKIETIJOS!

Atrodo, viso pasaulio lietuvių rūpestis turėtų būti bet kuo padėti lietuviams tremtiniams išsivaduoti iš tos sugriuvusios Vokietijos. Mūsų žmonės yra darbštūs, neisponėję nei per nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, jie visur gerai pritaptę ir tie, kas juos atsikvies, neapsivils. Nepriklausomai nuo to, kas daroma ar bus daroma organizuotai dar ir atskiras Kanados lietuvis galėtų savo giminėms ar pažįstamiems sudaryti ir atsiųsti "afidavitą" tai yra raštą, kad kviečiamasis, kol susiras darbą, bus globojamas, arba, kad jam jau darbas numatytas.

Anksčiau tik artimi giminės pagal tokius raštus buvo įleidžiami, dabar esą jau ir pažįstamuosius galima atsikviesti. Šalia to, kaip minėta, čia pat Vokietijoje tam tikros komisijos parenka vyrus specialiam darbams Kanadoje. Taigi ten atsiras vis daugiau ir daugiau lietuvių.

LIETUVIŲ TREMTINIŲ PADĖTIS DAR SUNKĖJA.

UNRRO, - o dabar IRO - globojamieji tremtiniai, nors ir gauna skrubnai pavalgyti (normos sumazintos), bet yra laikomi lyg belaisviai, metomi iš stovyklų į stovyklą ir kitaip nervinami, nekalbant apie vis didėjančią vokiečių neapykantą svetimsaliams. Gi tie tremtiniai, kurie keistos sudėties "skryningo" komisijų buvo iš UNRRA-os aprūpinimo išskirti, gyvena visiskai iš vokiečių malonės ir iš vokiečių kortelių, o jos tokios, kad pav. riebalų gauname per parą 5 gramus, arba nepilną am. svarą per tris (!) mėnesius. Mėsos per mėnesį irgi nepilną svarą! Duonos ir bulvių kiek daugiau, bet apskritai gauname apie 1000-1400 kalorijų (maisto vienetu) per dieną, tuo tarpu viso pasaulio gydytojai teigia, kad sveikam islikti reikia apie 3000 ir kad jau 1800 kal. esą badavimo norma. Taigi pagal tas normas daugelis iš mūsų jau būtų turėjęs kojas pastatyti. As pats, pav. esu netekęs apie 30 svarų nuo normalaus svorio ir ne karta jau sunkiai sirgau vien dėlto, kad dėl nedavalgymo organizmas yra gerokai nusilpęs. Vokiečiai, būdami savo kraste, turėdami giminės kaimuose, vis geriau prasimaitina. Bet už ką mes nevokiečiai turime dviejus metus po karo dar badą kęsti? Vienas kitas dar iš giminių Amerikoje arba Kanadoje retkarčiais gauna koki "CARE" maisto paketą, gi tie iš mūsų, kurie giminių ten neturime jokių, tokius paketus matome tik iš tolo - ir toliau badaujame. Vis dėlto pasaulis yra gerokai keistai tvarkomas, kad reikia badauti tokiu laiku, kada bendrai emus, tame pačiame pasaulyje duonos užauga visiems pakanamai.

KARTAIS IR VARLĖS SKANIOS.

Kai nėra kas valgyti, žiūri žmogus išeities. Jau kelis kartus lankiausi valgyklose, kur už palyginamai brangią kainą patieke virtų varlių kojų. Jei būtų bent kiek su taukais paruošta, gal, akis užmerkęs, ir skaniai pavalgytum, bet vandenyje varlę lieka varlė ir mankos skanestys. Sraigų (slug) tai jau prisiejo dažniau valgyti, tai kaip inkstukai arba baravykai. Čia gyventojai sraiges anksčiau surinkdavo iš vynuogynų ir paberdavo kaip pasarą kiaulėms arba vartodavo kaip trąšas laukuose. O dabar jas valgo už brangią kainą. Pasakoja, kad viename netolimame miestelyje paskutiniu laiku dingstą masiniai sūrys, o juodojoje rinkoje pasirodę daug dešrų, spejama iš sunienos. Bet aš tokio "skanesto" dar nevalgęs.

Bet užteks apie tai rašyti, nes nenoriu mieliems skaitytojams, kurie valgo sviestu teptą duoną ir "ham and eggs" sugadinti apatitą. Taigi linkiu gero apetito tiems, kurių stalas skaniai paruoštas! Visai be pavydo! Kas turi valgo, kas neturi....

Vakarų Vokietija
1947 m.

Viktoras Girlanda.

PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI KANADOJE

(T E S I N Y S)

Ant šulinio rentinio, prie pat sotelės, sėdi du Kanadiečiai. Aš pastebiu, kad jie yra mumis smarkiai susidomėję ir savo lauzytą, bei mixed with german kalba, užkalbinu juos. Jie labai simpatiskai ir daug mane klausinėja apie gyvenimą karo metu Vokietijoje ir kaip dabar ten viskas atrodo, gi veliau pradeda pasakoti apie Kanadą ir jos miskus.

- Geras būtų gyvenimas miškuose, jeigu ne tie tris kartus prakeikti maskitai ir black flies! - ir jis rodo man savo iki alkunių žaizdotas rankas. Mane net siūrpas nukrate... Europoje negirdėti dalykai.

- Bet neišsigąskite, jūs ten gausite tepalo, kuriuo pasitėpus galima nuo jų gintis. Bet koks maistas stovykloje! Ir jums kainuos tikėtai \$1.20 dienai. Jeigu jums seksis dirbti - stovykloje lengvai galesite susitaupyti pinigų, nes nėra kur isleisti. Bet kai gausite atostogų ir nuvyksite į miestą - saugokites moterų! Jos čia nieko daugiau nedaro, kaip tik ir tyko nutverti tokį Kanados naujoką.

Gi tokių atvejų, jums praeis galvos tikrai tada, kai pamatysite, kad pinigine visai tuscia ir grazuole nebenori nieko bendro su jumis turėti... ir jis liūdnai palinguoja galva. As bandau jį paguosti sakydamas, kad panasių moterų yra ir Europoje, bet jis tvirtai nusistatęs: - I think, that Canadian women are the worst in the world... Kai šitą pasikalbėjimą isverčiau aplink stovintiems musiskiams, kai kuriems net veidai ištiso.

- Žiūrėkit, kas per paukštės! - girdžiu Kanadietėmis nepatenkintus balsus. Ir atrodo, kad vienas kitas jau dabar pasiryžta pamčius kada nor Kanadietę begti, kiek tik jo kojos ir bent penkis kartus prieš į Kanadą išvykstant patikrinti plačiai leis.

...Pro eglių šakas sutvyksi ežeras ir štai sunkvežimiai jau stovyklos nr. 307 kieme. Taip nesinori tikėti, kad jau atvažiuovome ir kad tai yra mūsų gražios kelionės galas. Neryžtingai pradedame kraustyti lauk savo daiktus - vis tiek čia reiks gyventi...

Palangėse sėdi keletas vyrų, kurie abejingai stebi mūsų atvykimą. Matyti, tai yra seni miško kirtejai, todėl tuoju bandome su jais pradėti kalbą, bet sunkiai einasi. Šie žmonės daugiau mėgsta tylą. Vėliau patyreme, kad retas jų per dieną pasako daugiau kaip penkių žodžių. Bet vienas jų, cekas, dar nesenas šių miškų gyventojas ir užeina pas mus pasisnėkti. Jis pasakoja apie gyvenimą Kanados miškuose, bet kiekvienas šių pasakojimų baigiasi atostogoms ir ką galima patirti nuvykus į Fort William. Žinoma, tokiame finale moteris užima ne paskutinę vietą... As paklausiau jį kokių žvėrių yra šiuose miškuose.

- O, čia daugumoje tikrai meškos ir vilkai, kitokių beveik nėra, - sako žmogus sukdamas cigarete. Negaliu pasakyti, kad toks atsakymas būtų mano ausims labai maloniai nuskambėjęs, todėl klausiu toliau vis dar netikėdamas:

- Ir teko jums kada nors iš arti matyti mešką?

- Cha, čia jų pilna, jūs patys tuoju pamatysite, norėdami ar ne. Tikrai nereikia begti nuo jos, nes ji gali pagalvoti, kad su ja žaidi ir gali imti vytis, o pradėti zaisti su meska - nepatartina. Gali kaulus sulaužyti ar apdraskyti. Geriausia yra nužuoti, kad jos visai nematai ir dirbti toliau savo darbą. Ji prieš arčiau, pasiziūres ką sveikas veiki ir nueis sau.

Mes visi sutartinai nusijuokėme, manydami - ka jis čia mums paisto, negi čia meškos eina miško eigulių pareigas!

Bet tuo pat momentu į kambarį išoko vienas mūsų škių.

- Vyrai, žiūrėkit kas per sutvėrimai už barako roblinėja!

Išbėgę lauk žiūrime - čia pat, gal už 20 metrų pamiškėje stovi dyi didžiules juodos meškos ir ramiai spokso į mus. Kai susirinko visas būrys žmonių ir kilo nemazas triukšmas, jos ramiausiai apsisuko ir nusi-rioglino gilyn į mišką. Gi mes stovejome ir tylėjome.

Geriau apsidairę po stovyklą pradėjome pastebėti, kad ji nėra jau taip bloga, kaip iš karto pasirodė. Stovykla yra ant pat kranto didelio ir gražaus ežero, kurį savo krantais ir bendru vaizdu labai primena miskuose paskendusius Žemaitijos ežerus. Buvo karšta diena ir netrukus visa ežero pakraste prisipildė besimaudančių vyrų. Issimaudžius nuotaika dar keliais laipsniais pakilo. Ypatingai visi stebėjomes čia duodamu maistu, tatau prasoko pacias drąsiausias viltis. Kai kurie net pradėjo skaiciuoti paduotus į stalą patiekalus ir priskaiciavo jų apie penkiolika!

Sėkančią dieną gavome kirvius ir piuklus. Mūsų stovyklos komendantas, čia bosu vadinamas, paaiškino kaip siuos įrankius parengti darbui ir tuojau pat pirmasis žingsnis į mišką. Darbar miske reikalauja tam tikro patyrimo ir didelio fizinio įtempimo. Gi dauguma čia atvykusių niekad savo gyvenime su kirviu ir piuklu nieko bendro nėra turėję. Bet pasiryžimas viską nugali – kiekvieną dieną įgauname naujo patyrimo ir darbas vis spartesniais žingsniais žengia pirmyn. Gi lokiai pasirodė daugiau mūsų pietums, kaip mums patiems pavojingi. Daznai šie miškų gyventojai linksmi sugdamiesi eglaičių virsūnėse seką mūsų darbą. Ir kai tik kuris vyrukas bestatydamas kordus atsitolina nuo tos vietos, kur paliko savo pietus – daznai grįžęs randa sulaužytą dėžutę ir tikrai menkus maisto likučius. Taip vieną kartą lokys suraite keturių vyrų pietus. Kilo didžiausias pasipiktinimas, nes šis lokys visai nemane sleptis padaręs tokį nusikaltimą, bet ramiausiai tupinejo apie tą vietą, matyt, dar daugiau ieskodamas. Tą dieną buvo ypatingai skanus pyragaičiai... Nuskriaustiesiems į pagalbą prisirinko daugiau vyrų, kurie pakele toki triukšmą, kad lokys nejuokais issigando ir leidosi bėgti. Bet kur tik nebegdamas uzbego vis ant žmonių ir nieko geresnio nebesugalvojęs išlipo į aukštas egles viršūnę. Bet jis, matyt, pamirso, kad nukirsti egles musiskiai jau pusetinai issispecializavo – netrukus ši eglė, pakirsta, su didžiausiu trenksmu krito žemėn. Galima suprasti šio lokių issigandimą. Pakilęs nuo žemės jis leidosi bėgti kad ir truputį slubnuodamas iki šiol nematyto greitumu...

Šiandien jau mėnuo, kaip mes čia. Sekmadienio vakaras. Ežeras spindi saulelydžio garsais. Tolumoje miglas glosto paslaptingas salas. Joks garsas nedrumsčia vakaro tylos. Bet širdis čia nerimsta ir mintys kartu su rudens vejais klaidžioja po tolimą, bet taip brangų krastą... Lietuva, mes ir keldamiesi ir guldami minime šventą tavo vardą.

307-toji stovykla, rugsėjo 7 d. 1947.

- A. R. -

UŽ KA?

17.

Rūduo. Už lango žiaurus vėjas plėšo paskutinius medžių lapus. Smulkutis lietus plauna suskilusius langų stiklus. Visur tylu. Žmonės jau seniai ilsisi. Rymau, o tylą nesą prisiminimų bangas.

Pamenu, buvo rudens vakaras, kaip ir šiandien. Niaurioj salėj, prie liepsnojančio židinio, nepazįstami veidai, bet toki mieli, artimi, vis tai savi žmonės, tos pačios tėviskes vaikai. Pilka kario uniforma dar labiau darė apsiblaususius veidus, lyg rudens dangų. Visus slėgė skaudžių prisiminimų našta. Vienas po kito pasakojo savo pergyvenimus. Taip laikas slinko greičiau. Labiausiai man atmintin įstrigo vieno berniuko pasakojimas:

"Tėvynę palieku aš paskutinėmis siaubos dienomis, visai netikėtai. Kaip ir daugelis, ilgai dvejoju, nes sirdi gelia mintis: "Kur eisi, ka darysi? Kiauru maišu vėją gaudysi svetimoj žemėj?" Taip belaukiant perkuno iš giedro dangaus, nes tik jis galėjo, tur būt, išgelbet kencianciją tėviskę, raudonasis siaubas vis artejo, o mūsų žemę užpludę buvo begantys, lyg nuo maro, tuolaikinio engejo kariai. Ir mane, besiruosiantį trauktis į vakarus, užpludusi banga nusinesa su savim kartu. Paima gatvę, tuo įvelka į sią purviną uniformą, ir taip palieku gimtąjį krastą, gražiąją Dzukijos padangę, kur buvo tėvas nuo priešos rankos, kur vyresniąją seserį palaidojo Vilniaus griuvesiai, o motina su jauniausiają sesute palieku aš jų likimui. Ką gi, nusilenkiu likimo valiai.

Būdamas čia, blaškausi, nerimstu, taip noriu pamatyt gimtinę, aplankyti motulę... Praslinkus keletai mėnesių pasiryztu keliaut ten, kur širdis traukia. Laimingai pereinu frontą ir vis keliauju tolyn, bet širdis neramiai daužosi krutinėj: "Ka pamatysiu tėviskę? Ar rasiu mamą, sesę?..."

Ūkanota naktis. Lapkritys, kaip ir šiandien. Aš laimingai pasiekiu tėviskes laukus, mano gimtojo miesto apylinkes. Pasislepiu miške, pailsiu, sutvirtėju ir, sulaukęs kitos nakties, aš skubu į gimtąjį kampelį, pasiekiu miesto griuvesius. Slenku, lyg vagis, gatvėmis, šlapdamasis sėsėliuose. Prieinu... Namelis nepaliestas stovi, vienam langely spinkso ziburelis. "Gal motina meldziasi už mane?" praskrenda mintis.

Vėjas kaukia, bloškia lapus į veidą. Prislenku artyn prie lango ir... pažvelgiu. Širdis sustingsta: nykiam, apytusciam kambarėly verpia senutė, mūsų kaimyne. "Kur mama?" klausiu savęs.

Nelaukiu ilgai, prišoku prie durų, tyliai ją praveriu.... Senutė krūptelia, pamačiusi mane, ir vos girdimai susnabzda: "Vytas!" Jos balse gailėstis, užuojautą ir baimę: "Vargsas vaikas!" ir dideles asaros rieda per raukslemis isvagotą veidą. Suprantu, kad išgirsiu nelinksmą žinią. Puolu prie jos: "Kur mama, Aldona?" Senele tik nu-

leidžia galvą ir braukia skarelės kampu ašaras. "Laurikien, sakyk dėl Dievo!" prašau priklaupęs.

"Mamą sušaudė, o seserį pakorė... Ten - po pirmuoju beržu prie pušyno, " drebanciu, silpnu balsu taria žodžius senelė. Lyg žaibas būtų mane trenkęs! Abstulbstu, nei žodžio negaliu ištarti, o sirdyje kažkas verda, kunkuliuoja. "Motiną sušaudė, o seserį pakorė?... Bet už ką?!..." Susnibzdu, lyg nesavas pakylu ir išeinu, daugiau nei žodžio netaręs.

Einu. Ne, bėgte bėgu... Pasiėkęs pušyną parkrintu, pakeliu galvą... Aplinkui jau aprimę. Ledinis menuo žvelgia pro debesų kraštą, netoliese Nemunas dejuoja, pusys sutartinai ošia. Sustingusiu žvilgsniu, klaikiomis akimis žiūriu į beržą, po kuriuo prieš keletą mėnesių jaunutė sesuo kybojo, o į geltonas smiltis sunkėsi mano motinos kraujas.

"Už ką?! Už ką?..." kartoju bejausmėmis lūpomis. Pajuntu, kad likau aš vienas, be dalis, klajūnas, bet kerštas verda. "Atkersysiu už tėvą, už motiną, už seserį, už visus nuskriaustuosius ir tebeskriaudžiamus!" prisiekiu.

Pabučiuoju geltonas smiltis, prisisunkusias motulės kraujo..."

"Dabar, jus patys matot, esu vėl tuose neapkenčiamuose rūbuose, bet, matyt, jau toks likimas. Aš trokstu keršto!..."

Pasakotojas nuleidžia galvą, kad nebūtų matyti ašarų ir nebegali toliau kalbeti. Perdaug skaudus prisiminimai surakina jo lūpas.

Pakeliu galvą, peržvelgiu visus. Ir šiandien, rodosi matau, jų akyse asaros tvenkiasi, o sirdyje kerštas...

"Taip, visų mūsų tokia skaudi dalis", teprataria vienas iš sėdinčiųjų. Įsiviespatauja tylą, tik židinio ugnelė šokinėja, lyg žmonių istroškusi mirtis ir klasta.

Hanau a/Main, 1945, 11, 5.

Aldona PILYPAITĖ

TREMTINIŲ GYVENIMAS IR EMIGRACIJA

Antrojo pasaulinio karo banga Europoje išblaškė daugelį gyventojų po įvairius pasaulio kampus. Pergyveną 1940-41 m. pirmojo bolševikmečio metą bei jų ziaurumus, tukstanciai lietuvių apleido gimtą kraštą, kad išvengus antrosios jų okupacijos. Kita dalis tautiečių buvo rudųjų okupantų vokiečių prievarta sugaudyti tėvynėje ir išvežti į Vokietijos pramonės rajams, kad dirbtų jų karo masinai.

Pasibaigus karii, po Vokietijos kapituliacijos, mūsų kraštą bei likusi Pabaltijo dalis liko rusų okupuota. Tukstanciai pabaltiečių, lenkų, ukrainiečių ir jugoslavų susibūrė vakarų Vokietijoje, valdomoje amerikiečių, anglų ir prancūzų dalyje ir laukė išryškėjimo jų užgrobtų tėvynių. Deja, eilė konferencijų ir pasitarimų nedavė jokių teigiamų išdavų, nes raudonieji buvo nesukalbami ir savo imperialistinių tikslų neatsisakė. Tokiu būdu beveik vienas milijonas pabėgėlių, vadinamų trumpu vardu D.P., likosi ilgesniam laikui vakarų Vokietijoje.

Du metus šie pabėgėliai buvo šelpiami ir globojami UNRRA organizacijos. Deja, sitokia masė žmonių buvo sunku tinkamai aprūpinti. Todėl šie D.P. gyveno ir gyvena kėsdami badą, saltį ir skurdą.

Nežiūrint sunkių gyvenimo sąlygų tremtiniais, jų dyasia liko nepalaužiama. Daugumoje pabaltiečiai suorganizavo ir įkūrė tremtyje savąsias mokyklas, gimnazijas, ansamblius, laikrascių ir knygų spausdinimą. Susitarus su anglų okupacine valdžia ir tarpininkaujant UNRRA pareigūnams, buvo įsteigtas net Pabaltijo universitetas, kuris veikia ir dabar Hamburgo priemiestyje, Pinneberg'e.

Nuo 1946 m. antrosios pusės tremtinių padėtis ypatingai pablogėjo. Maistas buvo sumazintas iki minimumo, gyvenamos patalpos mazinamos, uždavinėjami tautiniai komitetai. Žmonės negalejo tokiose sąlygose gyventi. Jie keitė iki pastariųjų dienų savo paskutiniuosius daiktus, atsiųztus iš tėvynės, už duonos kąsnį.

Tremtinių gyvenimo pablogėjimo priežastis, tai sovietų spaudimo alijantus išdava. Ilgą laiką sovietai darė amerikiečiams ir anglams priekaištus, kad tie laiką jų tariamus piliečius ir neleidžia grįžti į tėvynes. Taigi, dėl šių aplinkybių D.P. padėtis buvo bloginama, kad privertus juos grįžti į kilimo kraštus.

Nieko nepadėjo šie maisto sumažinimai, tautinių komitetų uždarymai ir kiti spaudimai. Tremtiniai liko vieningi ir nusistatę negrįžti į tariamą sovietų, "rojų". Daznai lankydavosi tremtinių stovyklose įvairių rusų komisarai, agituodami tremtinius grįžti į kilmes krastus. Deja, po kelių stovyklų aplankymų jiems teko nusivilti ir kai kuriose vietose net apmustiems būti. Jie neišstengdavo duoti tinkamo atsakymo tremtiniam, paklausus apie komunistų terorą ir tremimą į Sibirą. Paskutiniu metu jie lankydavosi tremtinių stovyklose tik anglų ar amerikiečių karių lydimi, kad išvengus uzsitarnauto tremtinių keršto už padarytas skriaudas. Visi šie agitavimai liko be atgarsio; pabėgeliai pasirinko tolimesnį tremties kelią.

Tokia sunki tremtinių padėtis ir stiprus nusistatymas atkreipė vakarų demokratijos akis. Antra vertus eilė konferencijų taip pat leido amerikiečiams ir anglams išvysti tikrąjį komunistų veidą. Tremtinių negrįžimo priežastys buvo geriau suprastos. Daznai buvo galima užtikti amerikiečių, prancūzų ir anglų spaudoje straipsnius apie tremtinių tikrąjį gyvenimą, negrįžimo priežasties ir įkurdinimo problemas.

Šių metų pavasarį anglai atidarė savo krašto duris ir įsileido 5 tūkstančius pabaltiečių moterų ligoninių darbams. Šios moterys buvo pionierės; jos sudarė geru elgesiu ir darbu palaukia nuomonę apie tremtinius. Taigi, vėliau Anglija įsileido didesnę skaičių vyrų ir moterų į tremtinių tarpo įvairiems savo krašto darbams.

Po poros mėnesių keletas tūkstančių įvairių tautybių pabėgėlių emigravo į Venezuelą ir Braziliją. Pagal spaudos pranešimus atrodo, kad gales dar didesnę skaičių tremtinių priimti šie abu krastai.

Šių metų birželio pradžioje pasklido žinia, kad bus priimami tremtiniai į Kanadą misko darbams. Per IRO Team'us buvo pavesta registracija. Užsirasiusieji buvo suburti atskirose stovyklose, kur buvo stropiai tikrinama net keletą kartų sveikatos stovis ir politiniai apklausinėjami. Užsirasiusiųjų buvo didelis skaičius, todėl didelė dalis norinčių emigruoti buvo atleista. Likusieji gavo išvykimo vizas ir laukė pereinamojo stovykloje išvykimo dienos.

Liepos 23 d. mūsų emigrantai, buvusieji D.P. paliko karo išvargintą Europą ir ten sunkų gyvenimą. 750 tremtinių vyrų, jų tarpe 243 lietuviai, išplaukė U.S.A. karisku "General M.B. Stewart" transporto laivu link Kanados. Po 8 dienų kelionės, liepos 31 d. pasiekė Kanadą, Halifax uostą. Čia jų buvo suskirstyti daugumoje pagal tautybes grupėmis ir issivazinejo traukiniais po įvairius Kanados krastus. Atvykusių darbas - malkų kirtimas popierio gamybai. Jie visi sudarė su popierio firmomis 10 mėn. sutartis ir tokiu būdu gavo galimybę emigruoti.

Šiomis dienomis vėl pasiekė Kanados krantus antrasis transportas tremtinių, užsirasiusių tiems patiems misko darbams. Kiek teko sužinoti jų tarpe taip pat yra dauguma lietuvių, kaip ir pirmame transporte. Tikimasi, kad Kanadą įsileis didesnę skaičių (apie 10,000) tremtinių; taigi lietuvių skaičius siame kraste gerokai padidės.

Per šiuos 2 tremties metus Maskvos šalininkai darė tremtiniam priekaištus dėl negrįžimo į Lietuvą. Jie vadino pasitraukusius į vakarus lietuvius ir kitus tremtinius tinginiais, norinciais naudotis nemokama UNRR'os globa, vengiančiais dirbti prie atkūrimo sunaikintų tėvynių. Tikrumoje šie žmonės Vokietijoje daug iskenėjo nacių siautėjimo metu, todėl neturėjo nors ir tikslo dirbti prie jų pačių sugriauto krašto; gi kitur galimybės nebuvo. Tremtiniai neprarado savo protevių pa-procių, tradicijų, darbštumo ir nusistatymo. Jiems tik reikia duoti galimybę grįžti į laisvą gimtą kraštą, jie įstengs savo rankomis prisidėti prie atkūrimo sugriautos karo metu tėvynės.

Neesant galimybės tremtiniam grįžti į kilmės kraštus, jie pasirinks geriau tremtį ir emigraciją į kitus kraštus, nežiūrint žiauraus ir neįprasto klimato, sunkaus darbo, ar kitų sąlygų. Geras pavyzdys yra manoji lietuvių grupė, dirbanti Kanados miškų gilumoje. Jos tarpe yra buvusių Lietuvos karininkų, dip. inžinierių, girininkų, studentų ir kitų profesijų darbininkų bei amatininkų. Šie visi žmonės taip pat pasirinko sunkų tremtinio emigranto kelią, nebedami sunkaus darbo ir neįprastų gyvenimo sąlygų.

Visų mūsų lietuvių troškimai, tiek emigravusių, tiek pasilikusių Vokietijoje D.P. stovyklose tolimesniai nežinomi likimai, grįžti į gimtą kraštą, susijungti su tenais pasilikusiais broliais ir sesėmis lietuviais ir dirbti laisvos Lietuvos labui.

Kanada, 1947.

- Dzūkėlis -

M A N O T Ė V Y N Ė

J. Gudauskis

Kur Nemūno vandenys tyliai gravena
Pro Kauną į Baltijos jūrą is senų;
Kur Šatrija, Štabas, Medvegalis niukso
Ir Panerių miškas kaip milžinas stukso;
Kur Dyvytis, Svyrius, Metelis liulioja
Ir žvilgsnį praeivio istolo vilioja:

Ten mano Tėvynė, ten Lietuva mano,
Kur mano senoliai nuo amžių gyveno!
Ten linksmas pavasario rytas išausta
Jo rūbas žiboklėmis, rūtomis austas.
Ten mielos, malonios ir dailios merginos.
Jų akys nekaltos ir vylių nežino;

Veidai spinduliuoja, žavus nedažyti,
Kalboj ismintingos - džiugu jų klausytis.
Ten skamba ir aidi zavingosios dainos,
Kai grįsta is pievų piovejai - grebejos,
Jau saulei nuo skliauto dangaus nuriedėjus.
Ten grozis ir sąskambis pinasi, mainos. -

Hanau, 1946.

.

NUOTAIKOS IŠ TĖVYNĖS

(Laiškas iš Vokietijos)

Nors gyvename dvidešimtajį amžių, aukštos kultūros ir visokių išradimų bei patobulinimų žmogaus gyvenimui, palengvinimo laikų, bet kartu tenka pergyventi ir didžiausio barbariškumo, teroro ir išprievartavimo laikotarpį, vykdomą tokių mastu prieš kuri nublunka senovės Hanibalo bei inkvizitorijų gadynės žygiai. Hitlerinis - rudasis teroras sunaikintas, bet dar pasiliko pilname klestėjime daug kartu žiauresnis raudonasis - komunistiskasis teroras, vykdomas anapus geležinės uždangos.

Užjūrio gyventojams sunku įsivaizduoti, kad niekuo nekaltas žmogus nieko nenuskriaudęs, jokia politika neužsiėmęs vien iš baimės turėtų bėgti iš namų, iš savo tėvynės, palikęs visą savo prakaitu sukratą turtelį, vien kad išsaugotum savo kuną, kuriame dar rusena gyvybė, kuri nenori pripazinti šios barbariškos "kultūros". Negana to, turi dar bijoti parasyti savo tėvui bei broliui laiską, kad nebūtum priežastimi jų pasmerkimo kankinimams ir kelionei į Sibirą. Jei vienas kitas neiškenčęs pasiūnčia apie save žinutę tėvams gyvenantiems tėvynėje ir tai tik porą žodžių ir didelė baime. Iš Tėvynės gaunami laiskai yra irgi tik kelių eilučių, rasyti su baime ir suprantami tik laiško gavėjui.

Apie gyvenimą tėvynėje galima spręsti tik iš vienos kitos žinutės. Bendrai galima pasakyti; kad pagal gaunamas žinias, Lietuvoje siaucia skurdas, baime ir teroras.

Keletas eilinių laiškų ištraukų daug ką pasako: Rašo 30 metų vyras - "Esu susenęs ir prazilęs. Gyvenu gerai tik laukiu kada nuvažiuosiu pas dedę Andrių..." (Dedė Andrius senai jau miręs.)

Laiško rašytojas visą laiką dirbęs Vilniaus "Maisto" fabrike, rašo - "Perejau dirbti kitur, nes maistas išvežtas". Kad netik maisto fabrikas išvežti arba išvežami į Rusijos gilumą, visiems pabėgeliams labai aišku.

60 metų motina rašo - "Ūkį apdirbu viena su 14 metų giminaitė, pavalgyti dar turim. Alfonsas su dukterimi nenamuos. Dekui už pareikštas užuojautas kurių nebera..." Dede Alfonsas gyvena 5-ha ūkyje, joks politikas tik pasizymėjo darbštumu ir turejo ydą, mėgo visas valdžias kritikuoti. Todėl nestebėtina, kad ištremtas prie baudžiavos darbų, kad pakeistų savo "oporieiską" nusistatymą ir įvertintų vadinamą socialistiską kurybą.

Toliau kitas rašo savo švogerui - "Neklausk kaip mes gerai gyvenam, bet kas ten yra kad taip ilgai neatvažiuoja atostogų dede Džekas". Kadangi jis jokio dėdes Džeko neturi, nenorint rasyti tiesiog "Dede Samas" pavadintas Džeku. Kodėl taip ilgai neprisirengia aplankyti "Dede Džekas" tai ir mums neaišku. Šio laiško pora eilučių parodo kad tautiečiai tėvyneje dar nenustojo vilties ir laukia kada bus išvaduoti.

Daug žmonių Lietuvoje visą amžių pragyvenusių savo ūkyje, dabar dėl nenurodytų priežasčių juos apleido ir gyvena kurtame nors mieste bei pas gimines. Arba išigyje namelius bei kitoki turtą dabar gyvena visai kitur.

Aš nors gyvendamas šiaurės geležinės uždangos irgi nesu tikras ir nesijaučių saugus todėl pasilieku tik - Uknolis -

MŪSŲ RŪPESČIAI IR UŽDAVINIAI

Lietuvių skaičius Kanadoje nuolatos didėja, atvažiuojant iš Vokietijos tremtiniais. Tremtinių gyvenimas Vokietijoje pasidarė jau nebepakenciamas ir beprasmes. Jau trys metai praejo, kai raudonasis slibinas paverge mūsų brangią Tėvynę, ir mes buvome priversti palikti ją ir savuosius. Vokietijoje mes nesėdėjome rankas sudeję, bet atlikome didelį darbą. Sąjungininkams ir svetimtauciams reprezentavome savo tautos meną, dainą, tautinius sokius, tuo stiprinome savo tautiečių tėvynės meilę ir kitiems parodėme, kad esame kulturinga vakarų Europos tauta, kad mes tikrai esame pribrėndę nepriklausomai gyventi, kurti savitą kultūrą.

Tikėjomės, kad tremtyje teks tik trumpą laiką išbūti, bet gyvenimas verčia ieskoti laikinos prieglaudės kitur. Ir dabar dalis tremtinių įvairiausių profesijų atvyksta misko ir namų rušos darbams ir pasiskirsto po įvairias Kanados vietas. Mes esame pasiryžę ir pilni energijos tiek prakaitu uždirbti sau duoną, tiek dirbti savo tautos naudai ir gerovei. Mums, kaip mazai tautai, turi dar labiau rūpėti išlaikyti jos egzistenciją ir vėl atkurti nepriklausomą Tėvynę. Tam reikalui turi būti sukauptos visos tautos pajėgos, kur jos bebūtų - pavergtoje Tėvyneje ar išeivijoje. Kiekvienas lietuvis turi būti tikras ir padorus savo tautos reprizentautas, tikra lietuviska tvirtovė.

Politinu veiklu užsiima mūsų vadovaujami veiksniai. Mūsų svarbiausias uždavinys turėtų būti kulturinė veikla. Nors mes tik ką atvykę ir pilnai nepažįstam vietos sąlygų, bet esame pasiryžę su jumis, broliai Kanados lietuviai sueiti į glaudų kontaktą ir dirbti bendromis pajėgomis kultūrinį darbą. Visuomeninis ir kultūrinis darbas yra sunkus ir nevisada tinkamai įvertinamas, bet šioje srityje mes jau turime patirimo ir tinkamų bei paruoštų jėgų. Vienas aukstas mūsų užsienių ministerijos pareigūnas yra pasakęs, kad kai nepavykdavo prieiti tiesioginiu keliu, tvarkant mūsų valstybes reikalus užsienyje, tada buvo pasiūlyta tautiniu menu ir daina. Napoleonas yra pasakęs, kad spauda yra šeštoji pasaulio galybė, gal neapsiriksime pasakę, kad menas turi tikrai nemazesnę, bet dar didesnę reikšmę. Sakoma, kad menas yra galingas ir stebuklingas.

Nors gal per drąsų būtų jau ką nors siulyti ar planuoti, bet šį kartą tegul bus leista iškelti mintį dėl reprezentavimo meno vieneto tautinio ansamblio organizavimo Kanadoje. Nauda, manau, būtų didelė. Jis mus sujungtų, suteiktų ir atgaivintų po sunkaus darbo, pasijustumėm vel ne vienisi. Tai būtų mūsų pasididžiavimas ir prieš svetimtąčius. Dalis ankstyvesniųjų emigrantų lietuvių dėl savo lengvabūdiškumo yra patekę į skurdą, ir juos lengvai raudonasis slibinas suvedžiojo ir pakreipė į kairę. Kartais jau su jais nebegalima rasti bendros kalbos, bet ir jie dar nevisai atsiskyrę nuo mūsų tautos. Vietoj degtinės ir raudonos literatūros, mes jiems pasiūlikime lietuvišką dainą, soki, per tai ir tėvynės meilę, tada jiems tikrai suplaks lietuviška širdis, kaip kadaise mūsų didžiajam Vincui Kudirkai, paskaicius "Ausrą". Tada mes vel su jais rasime bendrą kalbą ir dirbsime kartu.

Tokio tautinio ansamblio uždavinys būtų aplankyti visas didesnes ar mažesnes lietuvių kolonijas. Šalia koncerto autoretingo asmens tartas zodis apie mūsų tautos vargus, kancias ir uždavinius, tikrai sujungtų bendram lietuviškam darbui, sudarytu vieną stiprią ir svarią nuo svetimų įtakų bendruomenę. Tautinis ansamblis organizuotinas daugiausia lietuvių apgyventuose miestuose: Toronto arba Montrealy. Ansamblių turėtų sudaryti vyrų, moterų ir misrus chorai, tautinių sokių grupė, ypač galima būtų papildyti ir tautiniais instrumentais: kanklimis, skuduciais ir kt. Ansamblio dalyvių lengvai surastumėm iš ankstyvesniųjų emigrantų jaunimo ir naujai atvykusių mergaičių, kurios įsikūrę minėtuose miestuose. Trukstant vyrų, galima būtų jų parsikviesti iš misko darbininkų tarpo. Su naujais atvykusiais darbas būtų lengvas, nes dauguma jų jau yra dalyvavę vienam ar kitam ansambly dar Vokietijoje. Tautinių rubų klausimas, atrodo, būtų irgi lengvai išsprendžiamas, nes dalis mergaičių juos atsivežė iš Vokietijos, kitus pasisiutumėm patys vietoje.

Šiam ansambliui vadovauti galėtų vienintelis sam. spalių mėn. 16 d. Kanadon atvykęs, kaip misko darbininkas, ir apsigyvenęs Mountjoy Timber Co. Ltd., Camp #5 D. Timmins, Ont., Canada, jau Lietuvoje ir ypatingai Vokietijoje pasizymejęs, jaunas, gabus ir talentingas muzikas Adolfas Narbutas. Jo vadovaujamas Meerbecko stovyklos tautinis ansamblis, susidedęs iš vyrų, moterų ir misraus choro bei tautinių sokių grupės, reprezentavo lietuvius anglų zonoje ir yra davęs eilę koncertų sąjungininkų kariuomenei, UNRRA pareigūnams, vietiniams gyventojams ir aplankęs daugybę kitų lietuvių stovyklų. Muzikas Adolfas Narbutas, šioje srityje dirbdamas Vokietijoje, pasiekė gerų rezultatų, nes iš labai įvairaus issilavinimo ir visai nedalyvavusių chore žmonių, palyginti per trumpą laiką, dėka jo energijos, stropumo ir patirimo, sukūrė stiprų vienetą, apie kurį visą tremtinių spauda Vokietijoje ir užjūrų atsiliepė ir įvertino labai gerai.

Štai keletas ištraukų:

Po vieno koncerto Oldenburg'e "Lietuvių Žodis" Nr. 7, 1947 II. 10, rašo: "Motery, vyrų ir misrus chorai, iš tų pačių ir sokejai, tautiskai apsirengę, tarp dažnai girdimų liaudies dainų atliko keletą reciau girdimų ir naujų kurinių, pasoko originalių sokių. Greta žinomųjų mūsų autorių, trys paties dirigento Adolfo Narbuto dainos praskambejo palydėtos šiltu publikos pritarrimu." (Mergyte jaunoji, Tremtinių giesmė ir Juokai.)

Didžiojoje Britanijoje išeinąs "Išėivių Draugas" Nr. 41, 1946, 10.11. rašo: "Anglų zonoje Meerbecho lietuvių stovyklos Ad. Narbuto iš 56 asmenų suorganizuotas ansamblis s.m. rugsejo mėn. 15 d. aplankė Branschweig'o ir Watenstedt'o lietuvių stovyklas".

"Mūsų Kelias" Nr. 50, 1946, II. 5 rašo: "Choras, vadovaujamas jauno, bet gabaus dirigento Adolfo Narbuto yra prasokęs stovyklos ribas ir sekmingai, (kartu su tautiniais sokiais) koncertavęs Hanoverio, Lades, Uchtes ir Lehrtes stovyklose. Žiurovų ir žinovų teigimu, choras yra pasiekęs, ne žemą lygį ir šiame anglų zonos sektoriuje, jį reikia laikyti vienu pajėgiausių."

Po vieno visų trijų Pabaltijo tautybių koncerto, Meerbecho lietuvių ansamblis gavo iš vyr. anglų zonos UNRRA direktoriaus gen. maj. E.D. Fanshaw padėkos raštą, kuriame rašoma: "...aš dėkoju Jūsų personalui už tikrai nuostabią koncerto dalį, kurią mes girdejome penktadienį. Aš žinau, tai buvo labai vertingai ir džiaugsminga kiekvienam, ir mes visi buvome labai paveikti. Lietuvių sokiai buvo vieni iš daugiausia džiaugsmingų vakaro bruožų."

Muzikas Adolfas Narbutas ir dabar yra pasiryžęs toliau dirbti tautinį ir kultūrinį darbą dainos ir muzikos srityje.

Dėja, jis dabar 10 mėn. turi dirbti miške, kur tėra 20 lietuvių. Be to, čia tokiose sąlygose joks panasus darbas neįmanomas. Visiems lietuviams turėtų būti gaila, kad toks prityręs ir energingas darbuotojas negali savo patirimo išnaudoti.

Džiaugsminga būtų, jei Kanados lietuvių vadovaujamą sluogsniai bei su interesuoti asmenų atkreiptų dėmesį į mano čia iskeltas mintis ir atsilieptų spaudoje arba tiesiog imtųsi organizavimo šioje srityje darbo.

- Anicetas Žižys -

Timmins, Ont.
1947, 10, 26.

A T V I R A S L A I Š K A Sp. F. Tumėnui, Port Arthur, Ontario.

Atsakymas į jo straipsnį "Pas Išvytintus Šiaurės Ontarijos Miško Kempesė," Liaudies Balsas Nr.831 s.m. rugsėjo mėn. 12d.

Paskaitęs p. F. Tumėno korespondenciją nustebau dėl iškreiptų faktų, kurie visiskai neatakins tikrenybei. Kadangi mes, 80 lietuvių, gyvename panašiose stovyklų sąlygose, tad negalėdamas pakęsti melo, noriu atsakyti p. F. Tumėnui į jo minėtą straipsnį.

P. F. Tumėnas sako, kad spauda rašiusi jog mes naudosisimės "Kana-dos darbininkų teisėmis," bet esame sutalpinti senose kempesė, kur gyvenimo sąlygos yra blogesnės ir uzdarbini proga menkesnė ir kad mes "nemaisomi su senais miško darbininkais". Be to, maistas esąs labai blogas.

Pas mus yra kaip tik atvirkščiai: mes gyvename šimet pastatytoje, naujoje stovykloje kartu su vietiniais darbininkais, kurių pas mus yra virs 10 asmenų. Kartu kertame tą patį mišką ar kitoki darbą dirbame, kartu prie to paties stalo valgome. Už darbą, padienį ar akortinį, gauname tokį pat atlyginimą kaip ir seni Kanados darbininkai. Buvome ir kitose mūsų apylinkėje stovyklose, kur gyvenimo sąlygos panašios, kaip ir pas mus. Dėl blogo maisto netenka visiskai ne kalbėti, nes mums gyvenusiems Vokietijoje pusbadžiu, maistas yra nepaprastai geras.

Kodėl taip skriaudžiausi p. F. Tumėno aplankytieji mūsų bendro likimo žmonės, yra neaišku.

p. F. Tumėnas vadina: "pasakaitė" tą faktą, kad mūsų gimtojoje šaly šiuo tarpu siaucia badas, eina saudymai ir tremimai.

Bet iš kur p. F. Tumėnas žino kad to rusų užimtuose kraštuose nera? Mes visi čia į Kanada atvykusieji esame liudininkai, kurie savo akimis 1940-41 metais esame matę ir pergyvenę mūsų brolių ir seserų tremimus ir saudymus.

Toliau p. F. Tumėnas rašo apie S.S.S.R. ūkišką gerovę, kuri esanti nepaprastai aukšta. Gaila, kad p. F. Tumėnas negyveno Lietuvoj 1941 m., kada būtų galėjęs palyginti Nepriklausomos Lietuvos su S.S.S.R. ūkišką gerovę. Užėjus rusams, krautuvės ir sandėliai bematant istustėjo - prekes išvežtos Rusijon. Prekių kainos pakilo 300%, gi atlyginimai už darbą sumažinti. Mes matėme ir kalbėjome (slaptai) su atveztais iš Rusijos gilumos apiplysusiais ir išbadėjusiais vergais, kurie turėjo statyti areodromus į sutvirtinimus. Tokių gyvų liudininkų apie S.S.S.R. gyvenimą ir ūkišką gerovę buvo atvezta Lietuvon keletą tukstancių.

Kad miško darbas sunkus, visi tai žinome, bet pagal darbo sunkumą yra ir atlyginimas. Jei per 8 val. miške uždirbame padieniai darbininkai \$6 - \$5 ir akortiniai \$8 - \$12, atrodo uzdarbiai pakankami.

Matomai p. F. Tumėnas norėtų, kad vieton atvykti Kanadon mes būtume isvaziavę į S.S.S.R., kur turetume dirbti vergų darbą Sibiro miškuose, kartu su mūsų tautiečiais, išvežtais 1941 metais ir baigiančiais nuo bado ir šalčio ismirti.

Gaila p. F. Tumėnas neaplanko mūsų - lietuvių stovyklų. Gal iš jo išgirstumėm "pirmą kartą įdomią kalbą visame savo gyvenime," kurią jis pasakė aplankydamas ukrainiečių stovyklas. Tada galėtumėm palyginti "gabumus," nes aplankytieji ukrainiečiai "atrodė tiek negbus, tiek nusi-deveję."

Laukiame atvykstant.

Vienas iš 80 lietuvių.

Camp 305, Valora, Ont.

GERB. "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" REDAKCIJAI.

Laiškas Mūsų Tėvynės Duobkasiams

Patekus mums į šį kraštą Kanadą, pirmiausiai buvo įdomu susipažinti su vietine lietuvių spauda. Pagaliau išvydome ir pirmąjį "Liaudies Balso" numerį. Iš pirmo žvilgsnio pamatome kam jis tarnauja ir kuom kvepia. Be galo skaudu tautiečiai, jeigu taip galima būtų jus pavadinti. Be abejo jūs mums primosite nesąmoningus ir niekuo nepagrįstus kaltinimus, būtent kodėl mes bastomes tarytum klajūnai po pasaulį ir negryžtam į jūsų akiai išivaizduojamą "laisvę" Lietuvą, "tarybiskąjį rojų".

Būtų galima tai paaiškinti, tačiau vistiek jūs to nesuprasite kaip ir ligi šiolei nesupratote ankstyvesnės ir dabartinės mūsų Tėvynės, jos sūnų bei dukterų, tai yra jūsų brolių padėties.

Pirmiausiai mes norėtumėm paklausti. Ar jūs žinote ir savo akimis matėte koks buvo mūsų Tėvynės "islaisvinimas" 1940-tais m? Ar jūs patyrėte ant savo kailio tai, ką pergyveno per tuos "islaisvinimu" metus mūsų tauta ir liaudis? Ar jūs matėte mūsų tautiečių darbininkų ir valstiečių nekaltai pralietą kraują ir kančias? Ar jums žinomi mūsų Tautos Kankiniai, bolševizmo aukos? As vienas drąsiai už jus visus galiu atsakyti kad ne. Jums tas nėra suprantama ir žinoma. Nenorime mes jūsų peraukleti ar įtikinti, tačiau mums tai visą mačiusiems ir pergyvenusiems tiesiog keista, kaip jūs taip akiai įtikeje garbinate dar negirdėto melo ir klastos žodžius. Jei mes jums esam nesuprantami, tai paklauskite simtų tūkstančių įvairių tautybių dar gyvų liūdininkų ištrūkusių iš kruvinų bolševizmo uggy.

Iš visų sulauksite vienodą atsakymą. Puikiai mes žinome jūsų uždavinius, tikslus, ir kokie esate akli įtikeje ir pamilę pasakiskai gražią ir viliojancią Maksvos propagandą, tačiau nei per plauką nepatyrę tikros tiesos kas vyko ir tebevyksta mūsų Tėvų žemeje.

Taip, rudiesi hitleriniai kraugeriai taip pat kankino ir žudė be gailėsčio, tačiau argi mes užtai turime garbinti dar didesnę budelį mūsų Tėvynės duobkasi kruviną rusiskąją bolševyzmą. Ne, lietuvių liaudis to niekada neturėjo mintyje, išskyrus keletą pasidavėlių kaip ir jūs kad esate.

Be abejo pagalvosite kad ir mes kurie čia Kanadon atvykom esame buržujų, dvarininkų, ar generolų vaikai, tačiau negalvokite taip toli. Mes esam paprastų darbininkų ukininkų, tačiau nedraugai rusiskajam mūsų kraste siauciančiam bolševyzmui, užtai kad mylėjome ir tebemylime savo gimtinę žemę.

Labai mes visi norėtumėm kad jūs kurie esate nuklydę nuo tikrovės patys nuvyktumet į tą "žemiskąją rojų". Ir ko gi jums čia sedėti jei ten taip gera. Jeigu mums keliai ten uždari, tai užtai jums plačiausiai atverti.

Mes tikri, kad ne vienas iš jūsų nuvykę į tarybinę santvarką su savo bagazu kuri turite Amerikos nesvarbu kad ir teisėti partijos nariai būtumet, tačiau tariamieji draugai apsauktu jus kapitalistais, buržuais ir proletariškai tikrai be jūsų pasidalintu tai, ką galbut per ilgų metų vargą ar prakaitą išsigijote.

Ir štai vietoj kad mes svečiose šalyse susitike paduotumėm vieni kitiems broliškas rankas, is pirmos dienos turime eiti visiskai skirtingais keliais. Mes tikrai su jumis nepakeliui. Norėtusi su jumis mirę tautiečiai asmeniskai susitikti, tačiau manau nerastumet bendros kalbos isgirde simtus negincijamų faktų.

Mes negryžtam nes esam tautai dar reikalingi, tačiau kogi ir jūs kaip ir mes laukiate. Argi nematote kad greitai bus pervelu.

Išaušys laisvės rytui mūsų žemėje daug kam bus galima atleisti - Net atrodo žymiams "komunistams" Lietuvoje siuo metu einantiems atsakingas pareigas bus atleista. Jums nesuprantamu būdu jie mūsų visų bus gerbiami, kitiems Tauta net paminklus statys, tačiau tik ne jums mūsų tėvynės duobkasiai.

- V. Svajūnas -

A Č I Ū T A U " D A I N A " !

Gyvenant saugias ir sočias darbininko dienas Kanadoj, nejučiomis nuslysta mano mintys į tas baisias skurdo, šalčio ir bado dienas Belgijoje.

Atrodė, kad mes esame viso pasaulio užmiršti ir kenčiame tą visiskai neužpelnytą vargą drauge su tikrais kaltininkais, po vienu metu priverčiamųjų sunkiųjų darbų nacių vergijoje. Ir už ką! - norėjosi saukti desperacijos momentuose anuo metu. - O už ką kenčia ir kasdieną žiure geriausios Lietuvos jegos pavergtoje Tėvyneje ir už Jos ribų? Uz ką?...

Tik štai, visai netikėtai, atvažiuoja kartą didysis mūsų apaštalas kun. Danauskas. (Amžina garbė tespindi jam už tai. Noriu paminėti, kad jis atvykdavo tik nugalejęs dar didesnes "spygliuotas uztvaras") ir atgabena - atgabena Kanados lietuvių moterų "Dainos" grupės suaukotų aprangos paketelių bei Velykinių kiaušinių, pirktų už Jų suaukottus dolerius. Tai buvo mūsų Velykos 1946 m.

Su prisikeliančiu pavasariu, su prisikėlusiu Kristumi ir Jūs atvykote į mūsų širdis, jūs lietuviškas "Lottas" tų suomių moterų-herojų pasekejos, kurios gelbejo Tautai ir kariams sunkiose kovų dienose 1939-40m.

Jūs esate vertos senųjų Lietuvos baltagalvių motučių dukros!

Skambėk "Daina" skambėk galingai savo akordais guosdama ir gaivindama kiekvieną bedalį lietuvių sunkiose likimo dienose sugriautoje Europoje ir kitur.

Jūs pridėsite savo ranką iškeliant trispalvę Gedimino kalnę "Nepriklausomoje Lietuvoje."

Laimink, Dieve, Jūsų darbą!

- Natas Baltrukonis -

Longlac, Ont.
Camp 21.

LI Ū D N A S T A I G M E N A

The Great Lakes Paper Co. Ltd., Camp #305, Valora Ont., stovyklą paliete liūdna staigmena: Sioux Lookout ligoninėje mirė vienas bendro likimo draugas Justinas VALATKAITIS, sirgęs geltlige. Šiandieną mūsų 5 - 6 žmonių delegacija išvyksta į jo laido tuves. Velionis buvo labai darbštus ir per 3 mėn. buvo jau nemazai uzdirbęs.

Begalo liūdna žinia Kanados Lietuviams, matant kad velionis praleidęs didžiausius pavojus Vokietijoje ir laimingai pasiekęs mūsų krastą tūrėjo mirti.

Tebūna lengva jam svetimoje Kanados žemė.

MONTRÉALIO ŽINIOS

PIRMAS DIDYSIS LIETUVIŲ SUSIPAŽINIMO POBUVIS.

Kanados Lietuvių Tarybos Moterių Sekcija, spalio 26 d. surengė iškilmingą "Sutiktuvių Vakariene". Lietuvių parapijos svetainėje, tik ką atvykusiems Lietuviams iš Vokietijos.

Malonu Moterių Sekcijai ir rengėjoms kad jų parengimui vietiniai Lietuviai taip gražiai pritare. Svetainė kimstina, daugelis grįžo namo labai nuliūdę nes negalėjo visai išeiti.

Svečiu tarpe turėjome garbės turėti mūsų Gerb. Kleboną J. Bobiną, Kanados Parlamento atstovą Mr. E. Côté, emigracijos inspektoriu M. Lévesque su savo žmona, panele G. Yokubynaite iš Toronto, atvykusius iš Vokietijos Kun. A. Vilkaiti, ponus G.J. Rukšenus, p. J. Jūrenas, p. P. Gurkly, p. T. Dambrauska, p.p. P.M. Petrauskus ir visas atvykusias Lietuvaiteles. Svečius pasitiko p. P. Juskevičienė ir p-lė M. Arlauskaite, papuošė atvykusius su rutomis ir tautišku kaspinu. Prasiėjo vakariene su malda ir "Lietuvos Himnu", ne vienam širdį suspaudė tariant "Lietuva Tėvyne mūsų..."

Laike vakarienos, pasveikino visus svečius gerbiamas klebonas, po tam kalbėjo parlamento atstovas Mr. E. Côté pareiškdamas savo džiaugsmą būti Lietuvių tarpe ir pasizadėjo visuomet mums gelbėti emigracijos reikaluose. Tare keletą žodžių malonus kunigas A. Vilkaitis pasveikino labai nuosirdžiai ir dėkoja gerb. atstovui kad rūpinasi apie mūsų tautiečius, sunkiai vargstančius Vokietijoje. Tare ačiū savo broliui ir brolienei Vilkaiciams už atkvietimą į šią laisvą kraštą Kanadą ir trumpai papasakojo apie likusius ir laukiančius mūsų pagelbos. Pakviestas ponas G. Rukšenas sveikino Montrealio Lietuvius ir pasake labai įdomų ir turiningą žodį anglų ir lietuvių kalboje. Atvykusių Lietuvaikių vardu nuosirdžiai dėkojo p-lė Janina Vienozinskaite, Lietuviams ir buvo visiems sudainuota "Ilgiausių metų", Lietuviams gerai pažįstamą dainelę. Pabaigoje kalbėjo p-lė G. Yokubynaite, jos maloni kalba visiems labai patiko taipgi perdavė linkėjimus nuo Toronto Lietuvių. Dalyvavę visi naujai atvykusieji tautiečiai ir tautietės taip pat ir montrealiečiai Lietuviai per p-lė G. Yokubynaite prase perduoti jų didžiausią padėką ir pagarbą Toronto Lietuviams. Po visų kalbų susitikę su svečiais visi dalinosi mintimis, net ir giminių susirado. Ponios Juskevičienės rūpesčių Lietuvaiteles tapo parvežtos atgal į savo buvines.

Vakarienė skaniai sutaisyta mūsų nenuilstančių šeimininkų po vadovyste visiems gerai žinomos šeimininkės Magd. Juskevičienės. Visos airbo labai smarkiai nes turejo virs 500 seimyną pavaisinti. Musų malonios šeimininkės A. Paznokaitienė, D. Girdauskienė, U. Ramanauskienė, M. Leknickienė, O. Kuprevičienė, A. Nomeikienė, J. Bashaw (Dereškevičiūtė), P. Kusleikiene, O. Miciulienė, J. Milienė, O. Barauskienė, M. Škudienė, M. Silkauskienė, P. Dauderienė, O. Juotkienė, P. Lukšienė, P. Zaveckienė. Prie įžangos tikieta P. Lukosienė. Šeimininkams pagelbejo J. Leknickas, P. Salala, J. Kuprevičius, M. Lukosius, A. Navickas, L. Gudas, V. Nomeika, P. Žinaitis ir J. Paznokaitis kuris surupino tam parengimui skanaus alučio, ačiu uz rupestį. Valgi suveze p. J. Juskevičius pagelbstint p. J. Ramanausku. Maista suaukavo: M. Leknickienė, O. Kuprevičienė, M. Vilemienė, U. Ramanauskienė, D. Girdauskienė, M. Andrulionis, M. Silkauskienė, K. Jasutienė, K. Ziziuniene, P. Baltakienė, P. Barauskienė, J. Jurenienė, P. Valantienė, P. Meskinienė, P. Dauderienė, P. Černienė, P. Dambrauskienė, A. Nomeikienė, P. Kusleikiene, O. Miciulienė, P. Lukosienė, P. Zemaitienė, M. Motuzienė, U. Stankienė ir vyrai neat-siliko savo duosnumų, A. Navickas, L. Gudas ir P. Silickas. Pinigiską auką prisidejo: P. Černienė, P. Duncikiene, P. Kazukauskienė, U. Milienė, A. Kinderienė, O. Matulienė, S. Vilemienė, M. Škudienė.

Atsilankusiems ir rengėjoms tariame didelį dėką.

.

Tėvas S. Kulbis gryžes iš Kanados miškų 31 d. spalio, vėl turejo skubėt ruostis į kelionę. Išvaziavo į Suvienytas Valstyjes su reikalu, tikimes kad laimingai sugrys pas mus pries Kaledas.

.

Ponai J. M. Leknickai 27 d. rugsėjo gryžo iš atostogų laimingai.

Begalo buvo malonu matyti juos sugryžtant į Montrealą.

.

Ponai Šipeliai sulaukė savųjų iš Vokietijos ponų G. J. Rukšėnų.

Ponai Karpavičiai sulaukė Pilipaičių šeimą. Ponai Dambrauskai broli Tada Dambrauską, tik labai gailą kad visa Dambrauskų šeima su svečiu išvažiuoja į Ontarijos provinciją apsigyventi ant ūkės ir turės tabako plantaciją.

.

- 25 d. liepos, Lucien ir Alesės Robichaud (Terėsevičiūtė) šeimoje gimė dukte - Marie, Magdalena Colette.
- 21 d. rugpiūčio, Petro ir Joannos Zabarauskų (Kebliškiūtė) šeimoje gimė dukte - Gail Genavaite.
- 21 d. rugpiūčio, Otto ir Adelės Ramanauskų (Vaičekauskiūtė) šeimoje gimė sūnus Henry Robert.
- 22 d. rugpiūčio, Gaston ir Marijos Taillon (Mikalauskaitė) šeimoje gimė dukte - Marie Lorraine.
- 19 d. rugsėjo, Juozo ir Irenos Naikelių šeimoje gimė sūnus - Edward Rog.
- 14 d. rugsėjo, Vlodo ir Antaninos Kiškių šeimoje gimė dukte - Lynn Carol.
- 17 d. rugpiūčio, Povilo ir Onos Vizbarų gimė sūnus - Richard, Roger.

- - - - -

V E S T U V Ė S

4 d. spalio, Innocentas Stulginskas su Olga Grechuk.

4 d. spalio, Jurgis Pelakauskas su Marijona (Ambrazevičiėne) Genevičiute.

- - - - -

M I R Ė

9 d. spalio atsiskyrė iš šio pasaulio Kazimieras Zelenakas, palikdamas didžiausiam nuliudimui du sūnus, dvi dukteris, marčią ir anukus. Reiskiam savą gilią užuojautą likusiems giminėms.

- - - - -

Parapijos vakariėnė įvyks šeštadienį 29 d. lapkričio, Lietuvių parapijos svetainėj. Kviečiame visus atsilankyti.

- Parapijos Komitetas ir Klebonas -

- - - - -

3 d. spalio susižiedavo panelė Emilija Norusevičiūtė mūsų stenceliste su p. Edmond Gingras. Linkime laimingai atsiekti savo tikslą.

- - - - -

MALONUS SUSIPAŽINIMO VAKARAS

Spalių 20-tą d. po Vytauto Kliubo šėrininkų susirinkimo buvo pastebėta kad pas Ponus Staniulius, jų jų Fish & Chips restorane, ant Bannantyne gatvės, Verdune, atvažiavę gražus buris jaunų lietuvaicių. Susėdę į porą taxių greitai privaziavom prie jų namo kur jau radosi daug automobilių. Duris buvo pradaros ir inėję į vidų radome didelį skaičių vietinių lietuvių besikalbant su naujai atvažiavusiomis lietuvaitėmis. Jų buvo apie 15-ka - jaunos, gražios mergaitės, bet matyt, kad daug vargo pergyvenę. Visų susirinkusiųjų tarpe viespatavo tikra Lietuviška dvasia ir visi jautėmės kad esam broliai ir seserys, vienos tėvynės vaikai. Mergaitės vaisino labai gerai pasirengę Verduno moterys kurios taipogi buvo suaukavę mergaitėms drabužių. Buvo valgyt ir gert visiems dalyviams. P.J. Macionis labai energingai ir pasekmingai grojo Lietuviškas polkutes, valcus ir suktinius, o mes visi linksmiai pasokom. Vėliau mergaitės sudainavo keleta tautiškų dainų, kurios labai sugavėjo mus vietinius. Dainuojant "Leiskit į Tėvynę" nevienam pagirodė asaros. Mes visi pamilom šių Lietuvaicių nuosirdingumą, jų draugiskumą, jų tvirtą pasirizimą padėti savo likusiems giminiams. Ponai Kiskis ir Zuperka pasake trumpas gražias kalbas kurios isreiske mintį visų susirinkusių.

Buvo pasiūlymas paremti atvažiavusias Lietuvaites finansiniais, kad kiekvienai atvažiavusiai mergaitei nupirkti vieną porą kojinių. Visi nuosirdziai sutiko ir šį nutarimą paremė. Aukavo:

J. Merkys \$12.00, J. Jonikas \$10.50.

Po \$10.00.

J. Karpis, V. Kiškis, A. Norkeliūnas, Kriščiūnas ir Kazakevičius.

Po \$5.00.

A. Navickas, J. Mastavičius, Staniulienė, P. Petronis.

Po \$3.00.

P. Petrulis.

Po \$2.00.

J. Kinas, Yanulionis, Petrulienė, Bob Houde, Bačiulis, L. Gudas, Lietuvių Remejas, J. Kazakeviciene, ir Adomas.

Viso buvo surinkta \$121.00. Į šią sumą įeina \$7.50 iš aukavusių kuriu pavardės per klaidą nebuvo užrašytos. Jų labai atsiprasau.

Vakaro išlaidas sudarė \$20.00, lietuvaitėms kojinių pirkimui lieka \$101.00. Spalių 26 d. laike "Sutiktuvių Vakarienes" p. P. Juskevičienė suaukotas pinigus mergaitėms įteikė.

Visiems aukavusiems ir prie parengimo prisidėjusiems Lietuviams reiškiamo padėka.

- A. Norkeliūnas -

- - - - -

40 METŲ SUKAKTIES VAKARIENĖ.

Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Klūbas suruošė 8 d. lapkričio, "40 metų Jubeliejaus Vakarienę" savo klūbo svetainėje.

Labai daug atsilankė į minėjimą. Dalyvavo Lietuvaitės ir Lietuviai atvykusi iš Vokietijos, taipgi gerb. klebonas J. Bobinas ir gerb. kun. A. Vilkaitis. Svečius pasitiko Klūbo pirmininkas J. Vilkaitis ir pone O. Vilkaitienė. Seimininkės labai gražiai pavaisino visus.

Po vakarienės griežiant puikiam orkestrui, susirinkusieji linksmai šoko.

Vakarui užsibaigus visi skirstėsi su gerą nuotaiką.

Linkime gyvuoti šiai organizacijai ilgiausius metus ir dirbti nenuilstančiai dėl išlaisvinimo mūsų Tėvynės Lietuvos. Taipgi linkime sulaukti dar daugelį jubiliejų.

V I E Š A P A D Ė K A

Spalių mėn., Tėvui S. Kulbui, lankant tautiečius Kanados miškuose, tapo įteikta nuo naujai atvykusių Lietuvių iš Long Lac, Ont., Camp #27, didelė dovana mūsų žurnalui "Nepriklausomai Lietuvai" \$50.00. Tikimes kad kitos stovyklės paseks šį gražų pavyzdį.

Į redakciją iš atvykusių brolių yra gaunami laišškai su užsakymais ir gražiausiais linkėjimais. Dzugu matyti kad tikri Lietuvos sunus neužmiršta savos spaudos net ir svetur ją palaiko ne tik darbu, bet ir pinigais. Jų visų troskimas yra pamatyti "N. L." išaugant į savaitinį laikraštį.

Kanados Lietuvių Taryba ir "Nepriklausomos Lietuvos" administracija sirdingą lietuvišką aciu už tokią gražią auką ir už prisiustas prenumeratas. Kviečiame visus neatsisakyti bendradarbiauti mūsų naujai pertvarkomame savaitrastyje.

Nors spaudoje jau daug kartų buvo rašyta apie dideles iškelmes, pagerbiant mūsų Generalinio Konsulo pulkininko G.L.P. Grant-Suttie, desimties metų jo darbuoties Lietuvos naudai. Mums yra malonu šią progą dar kartą pakartoti ir padekoti torontiečiams už jų malonų priėmimą ir rupestingumą.

Išreiškiame savo asmenišką ir atstovaujamų organizacijų vardu širdingiausią padėką, paskelbiant ir didesnei mūsų tautiečių daliai. Šias Lietuvių tautai brangias sukaktuves surengė Toronto Lietuviai, už tą jiems turi būti dėkingi netik dalyvavusieji tame parėngime, bet ir visa Lietuvių tauta. Nors sukaktuvėninkas mūsų tautos tragediją suprantą ir mūsų troškimus žino, bet per šį gerai organizuotą, lietuviškoj dvasioj, pobuvį, kuriame laike sveikinimo kalbų buvo išreikšta tiek jaugmo, širdies ir skundų, taip kad kiekvieno dalyvavusio širdis neliko be žymės. Mes pasiekę Torontą jau pajutom gražiai organizuotą šiam minėjimui pasirusimą ir nepaprastą rupestingumą atvykusiaisiais.

Laikė minėjimo, taip ir sekantį vakarą daug, daug papildė Amerikos Lietuvių Konsulas P. Dauzvardis su ponias, kurie netik nepaprastai gražiomis ir tyriningomis kalbomis sukaktuvėninką pasveikino, bet ir mums (Montrealiečiams ir Torontiečiams) davė daug brangių patarimų. Už visą tai ir už palydėjimą į gel. stoti su gražiu būriu Torontiečių, suteikdami mums didelę garbę ir džiaugsmą, Ponui Konsului P. Dauzvardžiui ir Ponias Dauzvardienei reiškiame nuosirdų, lietuvišką ačių. Taip pat daug, daug nuosirdžiausių deku minėtuju sukaktuvių parėngimo iniciatoriams, jų parėngėjams, vadovams, seimoms, pas kurias mes dvi dienas svecia-vomes ir kitoms seimoms pas kurias lankemes ir visiems kitiems Torantiskiams, kurie mus sutiko išlydėjo ir taip nuosirdžiai numis rūpinosi.

J. Jurėnas
M. Arlauskaitė
A. Sakalas
J. Paznokaitis
A. Navickas.

Gerbiamas Klebonas J. Bobinas ir šeimos nariai dėkuoja už nuosirdžią užuojautą išreikštą jų mylimam Tėvelui mirus.

Šv. Mišių auką suteikė:

Kun. Juozas Valantiejus - Waterbury Conn.,
Kun. Jonas Jutkevicius - Worcester, Mass.,
Kun. Alphonse Volungis - Worcester, Mass.,
Kun. Jurgis Andriuska - Shohola, Penna.,
Kun. Vincas Andriuska, M.I.C. - Thompson, Conn.,
Jonas ir Ona Burotai - Cambridge, Mass.,
Albina Yurkunas - Waterbury, Conn.,
Helen Egan ir Eva Colgan - Waterbury, Conn.,
Vera Kaspar - Waterbury, Conn.,
Antanas ir Helena Vaitkai - Brooklyn, N.Y.,
Mr. & Mrs. J. Barkauskas - Waterbury, Conn.,
Mr. & Mrs. Antanas Brazauskas ir Dukte - Peru, N.Y.,
Adomas Cesnauskas ir Seima ir J. Mulukiute - Brochton, Mass.,
Kun. Kulbys, S.J., Šv. Kazimiero Parapija, Šv. Kazimiero Parapijos Choras, Šv. Onos Moterų Draugija, Šv. Elzbietos Moterų Draugija, Šv. Pranciškaus Tretininkų Draugija,

Nekalto Prasidėjimo Merginų Draugija, Kanados Lietuvių Vyčiai,
 Kazimieras Žižiūnas ir Šeima, Jonas Mikalauskas ir Šeima,
 Jonas Leskevicius, Juozas ir Jean Malisauskai,
 Kazimieras Malisauskas, Petras ir Ona Malisauskai,
 Marcel ir Julia Bashaw, Antanas Girdauskas ir Šeima,
 Petronė Bandziuvienė ir Šeima, Ona Jasuniene ir Šeima,
 Jonas Dambrauskas ir Šeima, Juozas Arlauskas ir Šeima,
 Antanas Kreivys ir Šeima, Antanas Šaltenis ir Šeima,
 Frank ir Helena Jasutis, Petras Kaspara ir Šeima,
 Jonas Mestick ir Šeima, Jonas ir Marijona Malisauskai,

Gėlių vainikus:

Šv. Kazimiero Parapija, Šv. Kazimiero Parapijos Choras,
 Magdalena Bobiniene ir Šeima, Malisausku Šeima ir Jonas Mikalausk
 ir Šeima, Kanados Lietuvių Sąjunga, Kanados Lietuvių Taryba,
 Kanados Lietuvių Klubas, Dr. ir Mrs. E. Andriukaitis,
 Mr. G. Kriaucheliūnas
 Mr. J. Matulaitis
 Mr. A. Majauskas
 Mr. & Mrs. Yūška, Mr. & Mrs. Kričiūnas, Mr. & Mrs. J. Štrimas,
 Mr. & Mrs. L. Simonelis, Mr. Albert Norkeiliūnas,
 Mr. & Mrs. V. Balkevitch, Mozuraičiu Šeima.

UŽUOJAUTOS PAREIŠKIMA PRISIUNTĖ:

Marija Aukštaitė ir Šeima, Vytautas Širvydas ir Šeima,
 Mr. & Mrs. Alexandras Bandzius, Yuskaiciu Šeima,
 Mr. & Mrs. C. Jasunas, Mr. & Mrs. Harold Hughes,
 Kun. Jonas Bakanas - Athol, Mass.,
 Kun. F. Bulovas, M.I.C., - Thompson, Conn.,
 Kun. A. Markunas, M.I.C., - Thompson, Conn.,
 Kun. J. Maciulionis, M.I.C., - Thompson, Conn.,
 Mr. & Mrs. J. Malakauskas - Brochton, Mass.,
 Mrs. V. Valantiejus ir Šeima - Maspeth, N.Y.,
 Mr. & Mrs. Victor Širvydas - Worcester, Mass.,
 Mr. & Mrs. J. Bacys - Worcester, Mass.,

Juozas ir Ona Vilkaičiai dėkoja visiems atvykusiems į stotį
 18 d. spalio pasitikti jų brangaus svečio kun. A. Vilkaičio.

Ponia Anna Waškes, gyvenanti New Haven Conn., labai dėkoja
 p.p. Šilkauskams ir p.p. Pakuliams už brangias dovanas, kurias jai
 įteikė kuomet lankėsi jos vyras Montreale.

A. + A. J. ARLAUSKAS

Montréalio lietuvių šeima vėl sumažėjo vienu tauriu lietuviu. Šiuo kart amžinatvė priglaudė gerai pažįstamos Arlauskų šeimos galvą Juozą Arlauską. Vėlionis gimė 1876 m., sausio mėn., 6 d., Marijampolės apskr. Liudvinavo parapyjoje.

Būdamas susipratęs lietuvis, nors ir per vargą uždirbomis santaupomis, leido vienturtę savo dukterį Marytę mokintis. Šios patriotės šandie jau retos nežino. Vėlionis buvo garbingas, darbštus, sąžiningas, savo šeimai ir visuomenei pasiūlydavęs žmogus. Kas buvo jis savo tautiečiams parodė laidotuvių dieną, iškilmės bažnyčioje ir gausybė vainikų ant jo kapo. Ašaras braukė netik buvę draugai, bet ir svetimtaučiai. Nedidelė naujųjų ateivių organizuota grupelė uždėjo vainiką, iš kurio aukso raidėmis spindėjo:

"Didžiajam lietuviui - Lietuviai tremtiniai".

Ilsėkis ramybėje gerasis tautietis. Tavo nueitas kelias tebūna pavyzdžiu kitiems. Nedėl Tavo kaltės nebeišsipildė didysis sielos troškinas, sugrišti poilsiui ten, kur tėviškė, kur jaunatvėje liko plevose praminti takeliai...

Ir nuliūdimo valandose, prie tavo kapo lietuvis ras paguodą.

- Leonas Girinis -

Mieli Lietuviai Kanadiečiai. Kreipiuos į Jūs prašydamas padėti man atsikviesti brolių iš Vokietijos Kanadon. Kelionės ir kitas susidariusias išlaidas galiu sumokėti tuoju. Reikia žmogaus kuris galėtų sudaryti afidevitą. As tik prieš tris mėn. atvykęs to padaryti negaliu, nors pinigų kelionei apmokėti jau esu uždirbęs.

Atvykęs brolis galėtų dirbti bet kurį darbą, tas visai nesvarbu. Moka anglų kalbą 38 m. amžiaus nevedęs. Tikiu atsiras geros širdies žmonės kurie padės man.

Iš anksto esu dėkingas.

Rašyti: "Nepriklausomos Lietuvos" Redakcijai,
6642 - Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

.

"N. L." jaunas bendradarbis Vokietijoje ieško tautiečių Kanadoje, kurie galėtų jam išsiųsti "Affidavit of Support". Kanadoje jis neturi jokių giminių. Jei atsirastų geros širdies tautiečių Kanadoje, kurie galėtų jam "Affidavitus" išsiųsti dėl adreso prasom kreiptis į "N.L." redakciją.

.

Aleksandras Nekrašas kilęs iš Kedainių, ieško tėvelio Jono Nekrašo giminių, bei pažįstamų.

A. Nekrašas,
Theol.-Phil. University,
(13-a) EICHSTAFTA 19,
U.S. Zone, Germany,
Europe.

.

Stasys Pocauskas kilęs iš Užupių kaimo - Joniškio valsč., Šiaulių apskr., ieško giminių bei pažįstamų iš Joniškio valsč., arba iš skaitgirio valsč., Šiaulių apskr.,

S. Pocauskas,
The Great Lakes Paper Co. Ltd.,
Camp # 305,
Valora (Fort William) Ont.
Canada.

.

Jei norite žinoti kaip gyvena ir kovoja už Lietuvos laisvę Pietų Amerikos lietuviai, tai skaitykite ju žurnalą,

- LAISVOJI LIETUVA -

Leidžiamas Urugvajaus lietuvių mėnesinis, paveiksluotas patriotinis žurnalas. Metams kainuoja tik 2 doleriai.

LAISVOJI LIETUVA

Calle Rio de Janeiro 4001. Cerro.
Montevideo, Uruguay.

P A J I E Š K O J I M A I

- Genienė (Mirončikaitė)
- Dagilis Victoras s. Mato, Garliavos v. Rinkūnų Km.,
- Jesevičiūtė J., Kazlų Rūda, Sodiškės Km.,
- Bučys Augustas, Sintautų v., Lyplių Km.,
- Skrupkas Antanas, Ašminos v., Pakumprio Km.,
- Yla Jonas, Žemaitkiemio v., Lūciūnų Km.,
- Nargela, Skiemonių v., Janonių Km.,
- Genys Simas, Aluntos v., Klabėnių Km.,
- Žitkevičiūtė Agota, Kurklių v., Sargūnų Km.,
- Lavišos Vladas randasi kažkur miškuose,
- Rimša Simonas, Želvos v., Pašiaudinės Km.,
- Rušaitė Paulyna, Ukmergės miestas.
- Miliūnas Antanas, Utenos v.,
- Vilunaitė Anelė, " "
- Motuzienė O.,
- Bruknienė M.,
- Bajorinas Stasys, Sartininkų v., Patokšlių Km.,
- Subačius Jonas, Liškiavos v.,
- Kalinauskas Juozas,
- Baikauskas Antanas,

- Rudinskas Vincas,
- Janulaitis Pranas,
- Zubė Antanas, Salantų v., Juodupėnų Km.,
- Norvaiša Ignas, Viesvienu dv., Telšių apskrt.,
- Šemežio Alfonso, Krekenavos v., Švenčiuliškių Km.,
- Jatulis Juozas? Kriukų v., Šiaulių apskrt.,
- Makazevičius Kazimieras, Semeliškio v., Žuvyčių Km.,
- Makaras Pranas, Žvingių v., Pajūriškio Km.,
- Makaraitė Barbara " " " "
- Chaniliauskas Pranas,
- Apanavičius Juozas, Kibartų v., Daugėlaičių Km.,
- Didžpetris Povilas, Šiaulių apskrt.,
- Vatiekūnas Jonas, Linkuvos v.,
- Rucevičius Petras, Avito v., Kiršų Km.,
- Grėblikas Antanas, Lazdijų v.,
- Šušinskas Povilas " " " "
- Marcinkevičius Antanas " " " "
- Senkiūtė Leonija, Sosnavos v. ir kaimas.
- Biskus Juozas,
- Daujota Jonas,
- Grublevičienė - Benišauskaitė, Marijampolės,
- Dovidaitis Jurgis, Šakių v., Pyragių Km.,
- Poliūnas Juozas, Ramygalos v., Pavilauskų Km.,
- Balčiūnas Jonas, Vyžuonelių dv., Utenos v.,
- Misevičius Jonas, Panevežio v., Katkų Km.,
- Babušis Pranas, Bublelių v., Mieštų Km.,
- Matusevičius Juozas, Būdviečio v., Mockados Km.,
- Uždžilienė-Seredžiūtė, Rudaminos v.,
- Stiblickas Jonas, " " " Buldavos Km.,

- Neverienė Kazė, Ukmergės apskrt.,
- Matulevičiūtė Julija, Kurklių v., Užunevežio Km.,
- Raila Vladas, Razalimo v., Plaučiškių Km.,
- Tamošaitis Jonas " " " "
- Juška Klemensas, Sasnavos v., Lušimbudės Km.,
- Aleknavičius Jonas, Šumsko v., Obelinės Km.,
- Delboga Juozas, Kupiškio v., Ažuolytės Km.,
- Kreivenas Juozas, Sosnavos v., Raišupio Km.,
- Abraitis Juozas " " Barštyinės Km.,
- Kaiziūkstis Jurgis, Veiverių V.,
- Baltuškaitė Konstancija, Danieliškių Km.,
- Baltuškaitė Juzė " "
- Neimanas Juozas, Punksko miest.,
- Želvys Jonas, Lankeliškių v., Obelupių Km.,
- Kreivėnas Juozas, Marijampolės v., Raišupio Km.,
- Lapata Antanas, Marijampolės v.,
- Plečkaitis Antanas? " " Kumelionių Km.,
- Adomavičius Kazys? Budbergo v., Pamušės Km.,
- Balys, Kazys, Vicekas Klemkai,
- Černauskas Antanas, Griškabūdrio v., Palinolių Km.,
- Žiūraitis Petras, " " Šedvygų Km.,
- Daujotas Jonas, Radviliškio v.,
- Biskus Juozas, " "
- Striūkas Pranas, Sliepsiškių Km.,
- Kalendraitės Kazimieros, Škudo valsč., Klaišų Km.,
- Antanėlės Feliksas, Svedosų v., Malaišių Km.,
- Vaivada Antanas,
- Mykolas, Vytautas ir Elena Stankevičiai, Bapty v.,

- Černiauskas Pranas, Vilkaviškio v., Kisiniškio Km.,
- Jakimavičius Vladas,
- Lietukienė Yeva,
- Beniulis Albinas, Marijampolės aps., Skriaudučio Km.,
- Ramanauskas Vincas, Marijampolės aps.,
- Blauzdys Petras, Raguvos v., Užnevėžio Km.,
- Žagrakalis Antanas " " "
- Leščinskas Balys, Naujamiesčio v.,
- Džiugys Juozas, Šimkaičių v., Raseinių,
- Karlanas Klimas, Varėnos v., Mergežerio Km.,
- Staniulis Jonas, gyveno Toronte,
- Laukienė, Mosėdžio v., Bakščių Km.,
- Asevičienė Domicelės (Blazonytės), Lazdijų valsč., Gulbičio Km.,
- Gutausko Prano, Lazdijų valsč., Gulbičio Km.,
- Zavadzka Juozas nuo Pilviškių,
- Raulinaičio Prano iš Pilviškių,
- Jažemskaitės Veronikos ir Stanislovo Jažemskio, Šėduvos v. Velžių
- Poška Jona,
- Neuman Karl, Wilson Karl,
- Karacko Prano, Puškonių Km.,
- Lapsaičių Onos (Marijonos) Jeronimo, Raseinių aps., Jurbarko valsč.
Paukstiškių Kaimo.
- Povilaičio Kazimiero, Panevėžio aps., Smilgių v., Sinkonių Km.,
- Kriukelytės Konstancijos, Rokiškio aps., ir valsč.,
- Jušką Klemensas, Marijampolės aps., Sasnavos v., Lašimbūdės Km.,
- Pagureckio Juozo iš Panevėžio,
- Giedraičio Igno, iš Šikšnių Km., Linkuvos v.,
- Diečkus Jurgis, Gyvonių km., Leliūnų v., Utenos apskr.,
- Sapkauskas Stasys, Pagojės Dv., Leliūnų v., Utenos apskr.,

- Sapkauskienė (Šapokaitė) Ona, Gojaliao vk., Leliūnų v., Utenos apskr.,
- Kučio Juozo, sūnus Julijonos Džiugaitės, Panevėžio v., Uliūnų
baznykaimo,
- Senkų Andriaus, Vinco ir Kazio,
- Rusteika Jonas sūnus Motiejaus, Užpalių v., Kušneriūnų Km.,
- Antanavičiaus Antano, Užpalių v., Gaigalių Km.,
- Kaminsko Adolfo ir Vitalio gimę Kanadoje, Viktorijos mieste, tėvo
vardas Juozas iš Marijampolės apskr., Sunskų Km.,
- Jakubauskas Juozas, Gižų valsč., Bardauskų - Tupikų Km.,
- Macijausko Stasio - Raseinių valsč., Žieveliškių Km.,
- Araite Petronele,
- Basiulių Juozo ir Prano ir Onos Basiulytės,
- Misevičių Joną, Panevėžio v., Katkų Km.,
- Stankevičiaus Justino -
- Mileris Juozas, Bartninkų v., Ožkabalių Km.,
- Barkauskaitės Marijonos, Kalvarijos valsč., Budriečių Km.,
- Benišauskaitės Agotos (Grublevyčienė) Veiverių v., Skriaudžių Km.,
- Labūno Česlavo, Veiverių v., Gudelių Km.,
- Yauniškio Paul, Tauragės v., Gaidžių Km.,
- Juoza Sargauti iš Panevėžio,
- Gutauskaitė Barbora, Šiaulių aps., Sneigų Km.,
- Jesevičiūtė Judita, Kazlų Rūdos v., Ladiškio Km.,
- Adomaitytė Malvina, Šiaulių v., Sneigų Km.,
- Gurklio Felekso, Gudo Mykolo, Šimonių v., Dapšių Km.,
- Petrulio Petro, Šimonių v., Migonių Km.,
- Byrų Kazimiero ir Emilijos (Šiulytė), Rokiškio aps., Žiobiškio parap.
- Ramausko Vinco, Marijampolės apskr.,
- Šimkonienės Onos (Balčiutės) Ricielių Km., Liškiavos v.,
- Bekešiaus Kazio, Stakliškių v., Trečionių Km.,

- Dabkevičių Stanislova,
- Katino Petro, Utenos aps., Suobelijų Km.,
- Budrionio Juozo, Utenos aps.,
- Ziulys Kazys, Utenos aps.,
- Kaminsko Antano, Subaičių v., Surdėgio Km.,
- Valčiuko Vinco, Kelmės v., Daukšių Km.,
- Zeketu Prano ir Jono,
- Beniušio Prano,
- Sargaučio Juozo (Sargantis)
- Dabašinskas Vincas, Paežerėlių valsč., Joginiškių Km.,
- Sabalavičius Stasys ir Rimkevičius Juozas abu iš Buožių Km.,
- Miluko Juozo, Šeštokų, Krosnos valsč.,
- Lasinsko Povilo, Škudų km., Viešintų valsč.,
- Orlov Eudokimo, Ukmergės aps., Sukinių Km.,
- Šimkus Mikas dirbo Klaipėdos pašte.
- Naujokaitės Bertos, Tauragės valsč., Kelmynės Km.,
- Bandžius Vladas - Bandžaitė Aleksandra, Šiaulių aps., Norvaišių Km.
- Bagdonienė Bronė, Padubisių valsč.,
- Valneris Adomas, Gižų valsč.,
- Gečiauskas Pranas, Ukmergės aps., Piliakalnių Km.,
- Daubaras Pranas,
- Valytės Jūlytės iš Šiaulių,
- Garbukaitės Onos iš Vilkaviškio, duktė Motiejaus
- Leleivos Antano, Linkmenų v., Siliškių Km.,
- Mužas Jonas sūnus Jurgio, Krekenavos v., Baibokių Km.,
- Lesčinskas Mataušas, Naujamiesčio v., Mickiemės Km.,
- Bložės Juozapato iš Baisogalos v., Skiemių Km.,
- Gencevičienės (Dzenkaitytės) Magdelena iš Vilkaviškio miesto.

- Krisčiuniūnės (Matusevičiūtės), Onos, Krisčiūnio Jono ir duktės Jievos, iš Antanavos,
- Rašinskienės (Paulykaitės) Marijos ir duktės Stanislovos iš Sungailiskių.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti į "N.L." administraciją.

Elena Repečkaitė kilusi iš Utenos apskrįčio, duktė Petro ieško giminių ar pažįstamų. Dabartinis mano adresas:

E. R. 33/135 D.P.A.C. Meerbeck,
Kr. Stadthagen (20-a),
Germany, Europe.

L I E T U V I A I K A N A D O J E !

Mes, prieš mėnesį Kanadon atvykusi 30-ties lietuvių grupė, gyvenanti Wicks Lumber Co., Camp #9, Timmins Ont., kviečiame visus Kanados lietuvius patriotus ir neseniai atvykusius tremtinius prisidėti prie Kanados lietuvių patriotinio savaitraščio išleidimo. Kanados Lietuvių Tarybą prašome organizuoti laikraščio leidimą.

Laikraščio išleidimo pradžia kiekvienas stovyklos lietuvis aukojame po 5 dolerius. Esant reikalui galime paaukoti ir daugiau.

Tikime, kad prenumeratorų ir laikraščiui medžiagos pakaks pakankamai. Pageidautumėm, kad laikraštis pilnai informuotų apie pasaulinius įvykius, lietuvių kovą už Lietuvos Nepriklausomybę, gyvenimą tremtyje ir pavergtoje Tėvynėje, apie kiekvieną naujų lietuvių tremtinių transportą, Kanados lietuvių gyvenimą, laikraštis privalėtų turėti ir literatūros puslapį.

Grupės vardu.

Jonas Prakapas,
Box 470 Camp # 9,
Timmins, Ont.
Canada.

VISIEMS TAUTIEČIAMS

Jau seniai Kanados lietuviuose buvo jaučiamas dažnesniai informacijai laikraščio trūkumas. Nuolat didėjant lietuvių skaičiui ir kasdien redakcijoje gaunant gausybę laiškų su prašymais "N. L." performuoti į savaitinį, rižomės šiam darbui. Žinome, kad užsimojimas bus nelengvas ir atsakomingas. Taip pat žinome, kad "Nepriklausomos Lietuvos" pavertimas savaitraščiu ir spausdinimas spaustuvėje pareikalaus žymiai daugiau metariolinės paramos ir darbo. Mes tikime ir darbą pradedame su viltimi, kad didžioji dalis Kanados ir Amerikos demokratinė lietuvių visuomenė mus supras ir savo aukomis bei bendradarbiavimu parems.

Kam rūpi Lietuvos Nepriklausomybės atstatymas, kas rūpinasi didžiąją mūsų tautos tragedija ir sielvartų, taip pat kas norės turėti nuolatinį žinių šaltinį iš tėvynės ir plačiojo pasaulio, tam naujasis "Nepriklausomos Lietuvos" savaitraštis bus laukiamas ir mėgiamas svečias.

- Redakcija -

A U K O S

Gerb. Tautiečiai Patriotai suprąsdami mūsų žurnalo persiformavimo svarbą parėmė aukomis: p. A. Navickas \$50, p. L. Gudas \$50, p. J. Leknickas \$50, p. J. Duncikas \$50, p. J. Trumpa \$10, p. St. Yaspelkis \$50, p. J. Juškevičius \$50, p. J. Kuprevičius \$30, p. A. Matulis \$25, p. J. Vaškys \$10, Iš Simcoe, Ont: p. V. Treigis \$100, p. J. Janušauskas \$25, p. P. Karašauskas \$25, p. J. Paskevičius \$10.

Iš Tillsonburg, Ont: p. S. Augustinavičius \$50, p. A. Mažeika \$25, p. F. Gurklis \$20, p. Z. Mikenis \$20, p. J. Liutkus \$10, p. A. Masys \$10, p. P. Šimkus \$5.00

Venesa, Ont: p. S. Šimutis \$5, p. A. Mackevicius \$5,

Toronto, Ont: p. J. Garl \$5.

Redakcija aukavusiems širdingai dėkoja.

Mūsų jaunas bendradarbis iš Vokietijos prisiuntė

"Tautos Himnas" kaip dovaną "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojams.

Ačiu širdingiausiai.

"N. L." Administracija.

"ATŽALYNA" PRANEŠUOSVIENA IŠ DIDESNIŲJŲ KNYGŲ LEIDYKLŲ EUROPOJE" A T Ž A L Y N A S "IŠTEIGĖ SAVO SKYRIŲ KANADOJE

Skyrius atlieka visus lietuviškos spaudos užsakymus, platina Europoje išleistas knygas, iš autorių priima rankraščius išleidimui.

Šiuo metu skyriuje gaunama:

1. "Lietuva Šalis Mano Brangioji" Vienintėlio gilespaudėmis išleistas lietuvos vaizdų albumas. Tinka netik, kaip kiekvieno lietuvių stalo papuošalas, bet ir svetimtaučiams, kaip dovana. Tekstai ir Lietuvos istorijos santrauka anglų kalboje.

Kaina su prisiuntimu \$1.00

2. St. Zobarskas "Gandras ir Gandrytė". Gražiausia tremtyje išleista, spalvuotomis iliustracijomis, mokyklinio amžiaus vaikams knyga.

Kaina su prisiuntimu \$0.60

3. "Lietuvos Žemėlapis", Keturių spalvų. Smulkus. Apima 1920-tųjų metų sutartimis numatytą Lietuvos teritoriją.

Kaina su prisiuntimu \$0.50

Užsakymus siųskite:

"Atžalynas",
689 Beatty Ave.,
Verdun, Quebec.

- Tel: YO.- 6441.

Netrukus išspaudos išeina:

Babrausko "Lietuvos Keliai"	=	800	puslapių
A. Nakaitis, Novelės		200	"
Švaisto, Ramanas		200	"

Lietuvių organizacijos, spaudos mylėtojai ir platintojai kviečiam su leidykla laikyti rįšį, kad nepraleidus progą įsigyti taip vertingų knygų.

- Atžalynas -

DOMEI !!!

Jeigu norite apdrausti namą, baldus, automobilį, langus, biznį, gyvasti, ir t.t. Prašau kreipkitės žemiau pažymėtų antrašų, kur gausite TEISINGĄ ir SAŽININGĄ patarnavimą.

ALBERTAS J. NORKELIUNAS

(GENERAL INSURANCE)

6668 Delorimier Ave., Rosemount,

Montreal, Quebec.

OFISO
TEL:- PL. 1871.

Tel: Ofiso - CH. 5020

" Res. - AM. 9324

Tel: CH. - 5020

DR. LEON CARPENTIER

D A N T I S T A S

Daro persvietimus (X - Rays)

R. E. ANDRUKAITIS

L I E T U V Y S

G Y D Y T O J A S

2540 Sherbrooke East, Montreal

(Ant Frontenac Kampo)

2540 Sherbrooke East, Montreal

(Ant Frontenac Kampo)

2820 ALLARD St.,
Montreal 20.

Tel. TRENMORE 1135

Victoria

CLEANERS & DYERS CO.

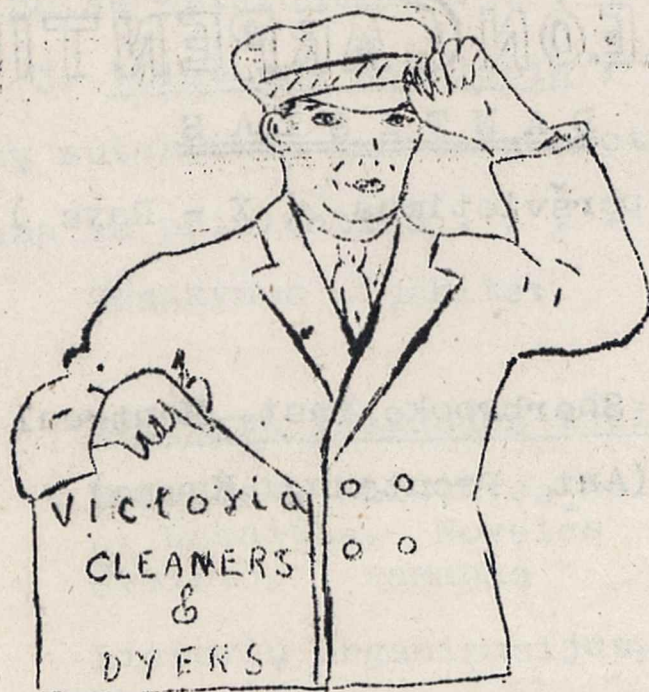
Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome nuo lietaus apsiaustus, dėl kurių uždedame "Drex", kas neperleidžia vandens ir duoda gražią išvaizdą.

Taipgi valome visokios rūšies karpetas ir fotelius (Chesterfields), gardinus, lengvus ir sunkius.

Kiekvieną orderį pajemame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Del informacijų prašome telefonuoti TRENMORE 1135 (galimą lietuviškai pasaukti yra prie telefono ir Lietuvaite.)

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas.

J. Matulaitis.

A. Majauskas.

